

Braşovai Lapok

Ára 5 lej

Szombai
1931 * augusztus 1

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

173. szám
XXXVII. évtolyam

Ára 5 lej

Szomorú öröktűz

Egy biharmegyei falu körül is nagy az erdő és sok a fa, de kevés a gyufa. Legalábbis az a gyufa, amit a paraszt három lejért vásárolna. Három lej, amikor annyi gyufaszálat lehetne csak abból a bihari rengetegből kifaragni, hogy egymás hegyére-tetejére állítva el lehetne jutni vele a Zeppelin útjára, az Északi Sarkra. Ezt gondolja a falu népe, amikor ezt gondolja, feldühödik, hogy neki a Kreugerék hasznára kell pár száz gyufát három lejért megvennie. Hát ez mégsem járja. Keserű lesz a dohány, bűdös a cigaretté, ha ezzel a gyufával gyújt rá. A három lejjel.

Ott a sok fa az erdőben, ott van istenszámba, nem lehet csinálni vele semmit — még gyufaszálat sem — ott rothad a nyakukon — pedig mennyi millió lej érték fekszik bennel — hát gyújtunk rá, az erdő fájára, csinálunk egyetlen nagy öröklánggal égő gyufát, a miből aztán igazán ég, lángol, izzik és izzik a dohány.

És viszik a paraszat az erdőből. Ez a rögtönzött máglyarakás, ez a háborus emléket idéző öröktűz fényes szimbóluma gazdasági és kormányzati rendszereinknek. Nem egy hajszálon, de egy gyufaszálon mulik milliók sorsa, népek boldogsága. A beskatulyázott gyufaszálon, mely számunkra nem ér egy pipa dohányt, s amellyel a paraszt egy pipa-dohányt sem akar meggyújtani. Bármily olcsó is ma a hüvelyes, egy pakli gyufáért mégsem lehet adni egy tál lencsét.

Az adóalany nevű vadnak nincs kiméleti ideje

A pénzügyminiszter nincs megelégedve az adóbehajtás mostani módszerével. Nagyon enyhének, elnézőnek, lassúnak, kevésbé kiadósnak találja. Sokat és gyorsan, sőt azonnal. Ezt követeli a legújabb körrendeletben a pénzügyigazgatóságoktól és adóhivataloktól. Ott a lakosság, a bankok, a gyár, a vállalat, a vám, az italmérés, mennyi bőr van még rajtuk, s a végrehajtók keztyűt húznak, mielőtt az utolsó felhármaszletet is lehúznák. Ez mégsem járja. Micsoda habozás, hamleteskedés, ellágyulás, gondatlanság, s érzéketlenség a kincstár iránt. Nem erdei vadak ezek az adóalanyok, hogy kiméleti időben részesüljenek. A puskák legyenek állandóan töltve, a pisztlák és kopók szabadjárára eresztve, hogy a nap és esztendő bármely szakában megrohanhassák a felvert és levert állatot, s kénye-kedve le lehessen puffantani.

Csak arra ügyeljenek a végrehajtók, (a szegény adminisztrátorokat és adóiszteket is ebbe a díszes kategóriába kell most már soroznunk), nehogy holmi törvénytelen ség kövessenek el, mert az adóalany még ügyvédhez szalad, felebbezni talál és ezzel elhúzódik a pénzszerűt, amire odafönn biztosan számíthatnak. Csak törvénytelen séget ne kövessenek el, ne sértsék meg valahogy a paragrafust, a holt, írott, lélekletlen betűt, az eleven húst, a veszendő egzisztenciát, a halódó vállalkozást, az élet törvényét, azt vághatják, felszabdaltatják, abból diadalmi jelvényt is csinálhatnak.

Micsoda hipokrizis és cinizmus, amely a törvényt neántsvirágnak nyilvánílja, — a Shylock alibije a maga kegyetlen, könyörtelen joga védelmében, — s ugyanakkor rászabadítja a nyomorúság véreibeit a már kiszípolozott, elsorvadott, halálosan hörgő gazdasági életre. Drasztikus eszközök, különös szigor, fokozott ellenőrzés, mintha Claudius császár intézkednék, hogy a halálraítéltet vágják ketté, hogy mind a két fele külön szenvedjen.

Van még lehúzni való bőr mindenütt, — ebben igaza lehet a pénzügyminiszternek, — de vajjon hus nélkül, izom nélkül, vér nélkül pan-e igazi élet és nem inkább azt kellene drasztikus erővel, különös hivatottsággal, fokozott bölcsességgel és emberisésséggel viszszeremteni?

Mindig csak az a prés, az a durva és lekötlen fináncpolitika, mely Saturnusként a saját fiait falja föl.

Bomba-blöffök robbannak

A közlekedésügyi minisztérium kénytelen leleplezni a hivatalos rémhírterjesztést

Bukarest, július 30

Az augusztus elsejei nemeztközi vörösnappal kapcsolatban most már szokássá vált, de ennek ellenére mégis teljesen törvénytelen, alkotmányellenes előzetes letartóztatásokat, melyekkel önkényesen, csupán a pusztá gyanu alapján százakat, sőt ezeket foszt meg hekre szabadságuktól a sziguranca, — úgy látszik — mindenképpen merénylettekkel akarja összefüggésbe hozni és indokolni. Határozottan erre mutat a temesvári állítólagos postai pokolgépes merénylet esete amelynek a híre bejárta az egész sajtót s amelyről máris hivatalosan megállapították, hogy nem volt egyéb kiagyalt, légbőlkapott blöffnél.

Ime, mit mond ugyanis erről a számszerint már ötödik merényletről a mindenekelőtt legilletékesebb információs szerv, a közlekedésügyi minisztérium sajtóosztálya:

A temesvári postán állítólag felfedezett pokolgépes merénylet-kísérlet-ről Bann Florescu tábornok, a posta vezérigazgatója, hivatalosan tájékoztatta magát s a temesvári postafőnöktől azt a jelentést kapta, hogy az ottani postán senki sem tud a dologról. A merénylet hírének nyilván rosszakar-

rók és olyan emberek terjesztették el, akik bizonyos célokat követnek.

Kik ezek a rosszakarók és „céltudatosok”? Erre is rögtön megfelel a hivatalos közlemény, illetőleg jelentésében a temesvári postahivatal főnöke, amennyiben a következőket mondja:

— Reggel magához hivatott a megyei prefektus ur s ott találkoztam a lapok tudósítóival, akiket kértem, hogy kategórikusan cáfolják meg ezt a hírt. Ők közölték velem, hogy az értesülést a rendőrségről és a szigurancaőről szerették. Ez a körülmény csodálkozónak ejtett, mert tudtam, hogy nem lehet igaz.

Kell-e ennél beszédesebb megvilágítás annak, hogy a merénylet-hírekkel könnyelmű, egyenesen felelőtlennek mondható

rémhírjáték folyik, amelyet nyilván éppen a közbiztonsági hatóságok emberei rendeznek?

Hogy a közbiztonsági hatóságok megtesznek minden óvintézkedést a rend és nyugalom garantálására, azt senki sem kifogásolhatja, csak helyeselheti, amennyiben ezek a preventív intézkedések a törvények keretein belül történnek. — Igen, az országnak a jelenlegi súlyos gazdasági, társadalmi és erkölcsi válság-

ban nagyobb szüksége van a békére és nyugalomra mint bármikor eddig.

Abból azonban nem kér az ország polgársága, hogy éppen azok a szervek, amelyeknek a nyugalom minél simább biztosítása a feladata, terjesszenek rémhíreket és zaklassák fel az ügyvis nagy megpróbáltatásoknak kitett idegeket és kedélyeket.

Az ilyen mesterségesen gyártott merényletblöffök távolról sem alkalmasak arra, hogy a rendfenntartó hatóságok munkája iránti bizalmat erősítsék, ami egyébként annyira kívánatos volna, hanem ellenkezőleg, általánosan ártnak, csak rosszhoz vezethetnek, amint ezt a temesvári postafőnök őszinte jelentésében nagyon helyesen megállapítja.

Amint nem kérünk zavargásokból, ugyanugy nem kérünk a sziguranca fel-fújt hűhójából sem, ami

csak a törvénytelen séget és az önkényeskedést, no meg a sziguranca önálló létjogosultságát igyekszik újból indokolni.

Átéltünk már jónéhány „vörös napot” s láttuk, hogy Romániában szó sincs az állambiztonság komoly veszélyeztetéséről. Miért akar a sziguranca mindenáron nagyobb izgalmat, mint amennyit a veszélytelennek bizonyult vörösnapok megérdemelnek?

Titkok a magas politika kulisszái mögül

Miért bukott meg Titulescu

A lopott akták és Grigore Filipescu szerepe

Bukarest, július 30.

A francia külügyminisztériumból ellopott akták körül felkavart botrány minden nap újabb szenzációs fordulatot hoz. Megirtuk, hogy Franciaország romániai meghatalmazott minisztere hosszú szabadságra utazik és — egyelőre ugyan hivatalosan cáfolják, de kétségtelennek látszik — Puaux nagykövet nem is tér többet vissza bukaresti állomáshelyére. Lecca volt cuzista képviselő által a francia külügyi hivatalból ellopott akták közül ugyanis minden kétséget kizáró módon kiderült, hogy Puaux, a bukaresti francia nagykövet, kedvezőtlen jelentéseket küldött Párisba a kormány helyzetéről.

Grigore Filipescu ma újabb szenzációs részleteket közöl a párisi aktalopásról. Szerinte Lecca volt cuzista képviselő nemcsak a francia külügyminisztériumból lopott el aktákat, hanem sikerült neki a párisi angol követség irattárából is megszerezni néhány igen kényes diplomáciai jelentést. Így Lecca többek között Bukarestbe juttatott egy fontos diplomáciai utasítást, melyet az angol kormány egyik tagja küldött Tyrell pá-

risi angol nagykövetnek. Ebben az utasításban az angol kormányfő, Titulescu hivatkozva igen kedvezőtlen véleményre mond a Romániában történt rezsimváltozásról.

De ezenkívül Grigore Filipescu súlyos vádat emel Titulescu ellen is, amikor cikkében azt állítja, hogy Románia londoni nagykövete az angol kormány egy tagját kedvezőtlen módon befolyásolta a Romániában bevezetett új rendszerrel szemben. Grigore Filipescunak különben nem ez az első támadó cikke Titulescu ellen. Az Epocában már napok óta a legélesebb hangú cikkeket jelenteti meg Titulescuról, sorozatos cikkekben bizonyítja már napok óta, hogy Titulescu halálos ellensége a Jorga-Argetoianu kabinetnek és Londonban mindent megtesz, hogy diplomáciai aknamunkával megbuktassa a mai kormányt. Grigore Filipescu sorozatos támadásainak már is látható az első eredménye. A félhivatalos jelentések szerint — mint megirtuk — az őszi népszövetségi ülésen már nem Titulescu fogja Romániát képviselni, hanem Ghica külügyminiszter utazik Genfbe, Titulescu pedig minden valószínűség szerint otthagyja a londoni nagyköveti állást és mint magánember tér vissza Romániába.

Bukarestben óriási érdeklődéssel kísérik azt a harcot, ami Titulescu és Grigore Filipescu között kitört. Hogy mi robbantotta ki a két államférfi között ezt a késhegyig menő harcot, erről jól informált körökből az alábbi információt kaptuk:

Amikor néhány hónappal ezelőtt a párisi lapok sorozatos támadásokat intéztek a Jorga-Argetoianu kormány ellen, Grigore Filipescu kapott megbízást, hogy Párisba utazzon és ott elhallgattassa a francia lapokat. Grigore Filipescu azzal a feltétellel utazott Párisba, hogy a sikeres munka elvégzése után végleg Párisban maradhat és felváltja állásában Románia jelenlegi követét, Dinu Cesianut. Filipescu munkához is látott, de amikor visszatért Bukarestbe, itt nem valami barátságos fogadtatásban részesült. Kiderült, hogy

Titulescu időközben több jelentést küldött Bukarestbe, melyben súlyos kritikában részesítette azt a balkáni módszert, amellyel Grigore Filipescu megbízásának eleget akart tenni.

— Grigore Filipescu úgy kereste fel a francia lapokat, hogy egyik kezében egy aranyzacskót tartott, míg másik kezével revolvert szegezett a párisi lapszerkesztők mellé...

Az persze külön fejezetét képezhetné e botrányos históriának, hogyan sikerült Grigore Filipescunak megszereznie azt a szigorúan bizalmas természetű jelentést, amit a külügyminisztériumban bevezetett előírások szerint egyedül Ghica külügyminiszter olvashatott csak el. Grigore Filipescunak ugyálszik nagyon jó összeköttetései vannak. Titulescu bizalmas közlései ma Grigore Filipescu keze között vannak és ezzel magyarázható az a szenvedélyes tüz, mellyel az Epoca hátsójain támadja Titulescut, Románia londoni követét.

Schullenburg lesz az új bukaresti német követ

Bukarest, július 30.

A külügyminisztériumból szerzett értesülésünk szerint a román kormány hozzájárult ahhoz, hogy a visszahívott bukaresti német követ helyét a német köztársaság Schullenburg diplomatával töltsse be. Az új követ augusztus első felében érkezik meg és mutatja be megbízó levelét a román kormánynak.

Erdély minisztere ellenőrző körútra indul

Bukarest, július 30.

A miniszterelnökség óhajára Pop Valer erdélyi miniszter a közeljövőben ellenőrző körútra indul Erdély nagyobb városaihoz. A miniszter a városok helyi viszonyait és szükségleteit tanulmányozza és vizsgálat tárgyává teszi a prefektusok eddigi működését. Benfentes helyről nyert értesülésünk szerint a kormány azért halasztotta el a tervezett prefektusi kicseréléseket, hogy ezt a munkát később Pop Valer jelentése és javaslata nyomán végezhesse el.

A hét végéig megkötik a román-magyar kereskedelmi szerződést

Bukarest, július 30.

Szinajából érkező jelentések szerint a román-magyar kereskedelmi tárgyalások a legkedvezőbb mederben folynak és a vitás pontok nagyrészt sikerült közös megegyezéssel áthidalni. A munkálatok előrehaladottságára való tekintettel több, mint valószínű, hogy péntekig a megbeszélések befejeződnek, szombaton pedig megkötik a kereskedelmi szerződést, amely a két állam kormányainak jóváhagyása után azonnal életbelép.

A két állam megbízottai jelenleg az utolsó vitás pontról, az élőállat tranzakciójáról tárgyalnak.

Január elsején életbeléptetik a patenta fixát

Bukarest, július 30.

A pénzügyminiszter ma táviratot intézett az ország összes pénzügyigazgatóihoz, amelyben kéri, hogy azonnal küldjenek be kimutatásokat a kereskedelmi adóbevételekről 1929-ig visszamenőleg. A pénzügyminiszter a pénzügyigazgatóságok által beküldendő adatok alapján sürgősen el akarja készíteni a kisiparosok és kiskereskedőkre alkalmazandó leszőgezt adó, úgynevezett patenta fixa bevezetésére vonatkozó törvényt.

A kisegisztenciának régi követelése a rendszer bevezetése, amelyért éveken keresztül harcoltak az ország kereskedelmi testületei minden eredmény nélkül. A patenta fixának legfőbb előnye az, hogy a hatóságok alapos és körültekintő vizsgálat után megállapítják a kisiparos és kiskereskedők évi jövedelmét és annak alapján öt évre előre vetik ki az adót.

Ilyenformán tehát a kisiparosok és kiskereskedők a jövőben nem lesznek kitéve az adókvótó bizottságok kényekedvényének és nem fog kelleni évenként megjárni a felelősséggel golygathajt, tekintve, hogy csak öt évenként vetik ki az adót.

Melyik állomásokra kötelező a perronjegy

Bukarest, július 30.

A CFR bukaresti vezérigazgatósága új és érdekes rendeletet adott ki a perronjegyek vásárlását kötelezővé tevő eddigi rendelet módosítására. Az új rendelet kimondja, hogy bár az utasok nagyrésze a nyári időszakban kedvezményes és nyaralójegyekkel utazik, ami meglehetősen megnehezíti a perronjegyek ellenőrzését, az állomási hatóságok mégis minden esetben el az erről vonatkozó rendelet pontos betartására.

Az ellenőrzés megkönnyítése érdekében megengedi a vasúti vezérigazgatóság, hogy a nagyobb állomásokon úgynevezett állandó jellegű perronjegyet adjanak ki havi 100 lejért. Egyben kimondja a rendelet azt is, hogy Erdélyben és a Bánságban csak a következő állomásokon kötelező a perronbérlet, vagy az esetenként öt lejes perronjegy vásárlása: Braszó, Segesvár, Medgyes, Nagyszeben, Arad, Karánsebes, Lugos, Temesvár, Nagypárad, Szatmár, Máramarosziget, Kolozsvár, Dés és Marosvásárhely.

150 milliós rendkívüli hitelt kapott a földművelésügyi minisztérium

A kenyérbélyegből finanszírozzák a gabonaértékesítési akciót

Bukarest, július 30.

A pénzügyminisztérium királyi dekrétummal két rendkívüli hitelt folyósított a földművelésügyi miniszternek, a gabonaértékesítési törvény finanszírozására.

Az egyik, 50 millió lejes hitel, a szelekcionált búzamezők megvásárlására és az ez-

zel kapcsolatos kiadások fedezésére fog szolgálni. A második hitel 100 millió lejnyi összegben, a tizezer lejes exportprémiumok kifizetésére fog szolgálni.

A földművelésügyi minisztériumnak kiutalt 150 millió lejes rendkívüli hitelt a kenyérbélyeg adókból folyósították.

Kolozsvári bonyodalmak a középeurópai időszámítás miatt

A kereskedelmi alkalmazottak kárpótlást követelnek az 1 órával meghosszabbított munkaidőért

Kolozsvár, július 30.

Kolozsváron újabb kavarodás támadt a középeurópai időszámítás körül. Az új időszámítás bevezetésekor megfelelő utasítások híján a legnagyobb tájékozatlanság uralkodott az üzletek zárórája kérdésében. Voltak kereskedők, akik reggel 8 órakor nyitottak, mások 7 órakor, sőt 9 órakor is, viszont a déli záróra az egész vonalon 1 órakor volt. Már emiatt sok volt a panasz az alkalmazottak körében, akiknek a munkaideje így megnőtt 1-2 órával. Még nagyobb zavar volt a délutáni üzletnyitás kérdésében, mert az alkalmazottak azt kívánták, hogy a meghosszabbított délelőtti munkaidőre való tekintettel délután csak 4 órakor nyissanak és 6 órakor zárjanak.

Egyes kereskedőszakmák az alkalmazottak kívánságára és a nyári forgalomnélküliségre való tekintettel is hajlandók lettek volna a nyitás és a zárás időpontját megváltoztatni, mások viszont nem. A kérdés békés megoldására úgy a kereskedelmi és iparkamara, mint a Sfatul Negustoresc folytattak tárgyalá-

sokat, sőt a munkaügyi felügyelőség is beavatkozott, miután az új rendszer folytán sok helyen az alkalmazottak többet dolgoztak a törvényes 8 órai munkaidőnél. Végül is a Sfatul közvetítésével megegyezés jött létre olyan értelemben, hogy az összes üzletek délután 4 órakor fognak nyitni. A megállapodást azonban sok cég nem tartotta be, illetve nem tartotta magára nézve kötelezőnek. Erre az alkalmazottak a munkaügyi minisztériumhoz fordultak, hogy teremtsen rendet a zárórák kérdésében.

A munkaügyi minisztérium az alkalmazottak javára döntött és elrendelte, hogy

délután az üzletek augusztus 31-ig csak 4 órakor nyissanak.

A miniszteri döntés alapján az alkalmazottak most azt követelik, hogy május 15-ig visszamenőleg a főnökök fizessék meg az 1 órai különbözetet, amelyvel többet dolgoztak. A munkaadók persze hallani sem akarnak erről és így újabb bonyodalmak várhatók a zárórák kérdésében.

Magyarázat egy CFR. rendelethez

Mi van Jonescu tábornok engedékenysége mögött

Bukarest, július 30.

Pár nappal ezelőtt leközlötték Jonescu vasúti vezérigazgató legújabb rendeletét, amely az áthelyezések kérdésével kapcsolatban állítja fel a legújabb szabályokat, kimondva, hogy áthelyezéseket csak nagyon indokolt esetekben szabad fogadtatni, mert az átköltözködési költségek súlyosan megterhelik a vasút pénztárát. A rendeletnek ez a része talán örömet okozhatott volna a kisebbségi vasutasok körében, ha nem következett volna utána mindjárt a másik szakasz, amely kimondja, hogy a kisebbségi és a román nyelvű teljesen nem bír vasutasoknak a regáli városokba való áthelyezését indokoltnak tartja.

Ehhez a rendelethez, illetve a rendeletnek ehhez a részéhez, most kiegészítő és magyarázó közlemény jelent meg a vasút hivatalos lapjában. Jonescu vezérigazgató szép és humánus szavakkal magyarázza meg, hogy a legutóbbi vasutas nyelvvizsgák alkalmával még mindig számosan voltak olyanok a kisebbségi alkalmazottak között, akik nem beszéltek kielégítően románul. Tekintettel azonban a mai gazdasági viszonyokra, a rendkívül nehéz megélhetésre és egyebekre, nem akarja ezeket eltávolítani a szolgálatból, hanem

újabb terminust ad a hivatalos nyelv tökéletes elsajátítására.

Ez év decemberében, illetve a jövő év januárjában lesznek az újabb és ezúttal a legutolsó nyelvvizsgák, amelyek aztán végleg megpecsételik azoknak a cseréit, akiket a bizottság ezúttal is gyengének talál a — román nyelvben. A kisebbségi vasutasok áthelyezése azt akarja megkönnyíteni, hogy az állam nyelvét az áthelyezett vasutasok nagyobb megerőltetés nélkül elsajátíthassák.

Kifejti azonban a magyarázó közlemény azt is, hogy az újabb vizsgák csak azok állhatnak, akik tagjai a vasutasok nyugdíjintézetének és segélypénztárának.

Jonescu vezérigazgató széphangu fu-

volója aligha tévesztheti meg a kisebbségi vasutasokat.

A legutóbbi nyelvvizsgával kapcsolatban ugyanis már kidobálták a vasutól azokat a magyar tisztviselőket és alkalmazottakat, akiket a bizottság nem talált eléggé felkészülteknek a román nyelvből és irodalomból. Azt is tudják a kisebbségi vasutasok, hogy már számtalanszor kellett mindig új és újabb vizsgák elé állaniuk még azoknak is, akik megelőzőleg már sikerrel levezgáztak. Ezúttal is csak ezekről lehet szó.

A rendelet tehát, bármilyen szépen fogalmazik is, újra csak azt a célt szolgálja, hogy szétdobálhassák azokat a kisebbségi vasutasokat, akiknek semmi idejük nem kívánja az áthelyezést s így sokan közülük nem is foglalkoznak el új állomáshelyükkel.

Jonescu vezérigazgató újra rostálni akar. S talán még akar valamit! A legutóbb kidobált magyar vasutasok közül perrel támadták meg a vasutat azok, akik tagjai a vasutasok nyugdíj- és segélypénztárának. Néhány ítélet már el is hangzott s meghozta a vasutasok igazát. Talán ez indította Jonescut kegyeshangu rendelete kiadására, nem mulasztva el ezúttal sem, hogy újabb kálváriautat készítsen elő a kisebbségi vasutasok számára.

A Nemzeti Bank épületébe is tilos a bemenet

Bukarest, július 30.

A minisztériumok airtainak lezárása után most sor került a Banca Nationalara is. Szerdán délelőtt a bankkormányzó rendeletet adott ki, amelynek értelmében a nagyközönség ezúttal csak a pénztárig nyomulhat elő, a többi osztályokba és irodákba való belépése azonban szigorúan tilos.

Rendkívül fontos ügyekben a bankkormányzó tovább is ad audienciákat, ha a kérvényező erre külön engedélyt kap s ennek birtokában jelentkezik a kormányzó titkárnál.

A FURCSA EMBER ÉS A PÉK

*

Ennek a történetnek a világon semmi értelme nincs. Tündök magamban, hogy elmondjam-e, vagy sem. Nem bánom, ha nincs is értelme, elmondom, mert amikor nekem elmondták, igen jól mulattam rajta, hadd mulasson az is, aki olvassa, ha csak egy halvány mosoly erejéig is. Az is valami a mai világban.

Hát szóval beállt a péküzletbe egy uriember. Kifogástalanul van öltözve, a ruháján sehol egyetlen gyűrődés, egyetlen pelyh. Látszik, hogy igen pedáns ember. Odalép a pulthoz, és felszólítja a pék odatesz egy csomó sóspercet. A pék kodatesz egy csomó sóspercet. A pedáns uriember leveszi a szemüvegét, zseb- kendővel tisztára törli, visszat teszi a szemére, aztán rendkívül komoly arccal szemügyre veszi a sósperceket. Nézegeti, bírálgatja, bólogat. Végre megszólal:

— Mondja kérem, tudnának nekem sóspercből egy bő betűt sütni?

— Mit kérem?

— Egy bő betűt.

A pék csodálkozik. De hát nem az ő dolga, hogy firtassa a vepők furcsaságait. A rendelő, az rendelő. Hogyne lehetne bő betűt sütni, ha megfizetik. Megalkuszna. A pedáns ur hosszú alku után megállapodik az árban, majd pontosan megállapodik abban is, hogy holnap délelőtti bejön a sósperce-betűért. Aztán gondolatokba merülve elmegy.

Másnap félizkor csakugyan belép az üzletbe. Pontosán, mint az óráítás.

— Megvan a betű?

— Igenis, tessék parancsolni.

A komor uriember megnézi a betűt. Csóválja a fejét.

— Nagy tévedés van itt, kércm. En nem kis bő betűt gondoltam, hanem nagy bő betűt. Ezt nem vehetem át.

— Nem baj, kérem, holnapra megcsináljuk a nagy bő betűt. Tessék érte bejárni.

— Jó, hát holnap megint eljövök. Alá-

szolgálja.

— Alázatos szolgálja.

— Ja igaz, holnap valami dolgom lesz fél izkor. Nem jöhetnék be a betűért már kilenckor?

— Dehogyan nem, csak tessék befáradni kilenckor.

Elmegy, másnap kilenckor jön. A pék elébe tölja a betűt. A pedáns uriember megcsóválja a fejét.

— Ez nem jó. En sokkal kisebbet gondoltam. Nem lehet kisebbet csinálni?

Dehogyan nem. Csinálunk kisebbet. Körülbelül mekkorát tetszik gondolni?

A pedáns ur papirost kér, előveszi tollat, felrajzolja pontosan a betűt. A pék elteszi a mintát. Megállapodnak az új határnapban. Holnap nem lehet, mert az illető urnak vidékre kell utaznia. De holnapután bejön, még pedig háromnegyed négykor. Megfelel ez az idő? Hogyne, megfelel.

Holnapután valóban jön a rendelő. Elébe teszik a betűt. Hosszasan nézi, emelgeti, méregeti. Bólint.

— Ez már jó. Csak még egy kis lüba van. Holnapra tegyenek rá több söt.

A pék türelmesen igéri, hogy holnapra ez is meglesz. Tesznek rá egy kevés sötöt többet.

Végre elérkezik az utolsó látogatás. A pedáns uriember megnézi a bő betűt, amely sóspercekből készült. Helyeslőn bólint. Előveszi aprópenztárcáját, kifizeti.

— Becsomagoljuk? — kérdi a pék.

— Nem szükséges — felelte az idegen.

Azzal veszi a betűt és megeszi.

Harsányi Zsolt

Nagy malombukás Magyarországon

Miskolc, július 30.

A magyar gazdasági életben rendkívül mély benyomást kelt a hír, hogy az ország egyik legelső gőzmalma,

a Borsód—Miskolci Gőzmalom, beszüntette üzemét.

A leállott ipartelep egyike volt a legjobban ismert vállalatoknak, amely csaknem valamennyi országba, még a tengerentúltra is szállított.

Az üzembeszüntetés következtében, amelynek okát egyébként amerikai és cseh konkurenciában látják, kétszázötven munkás és ötven tisztviselő maradt kenyér nélkül.

Tőzsde

1931. július 30.

Zürich (nyitás): Berlin —, Amsterdam 206.60, Newyork 522 háromnegyed, London 2489, Páris 2011, Milánó 2613.50, Prága 1520.50, Budapest 9002.50, Belgrád 909.50, Bukarest 504 háromnegyed, Varsó 57.55, Bécs 72.1250.

A franciák már az angol pénzügyi állásokat ostromolják

Tőlük is politikai ellenértéket követelnek az új kölcsön uzsorakamata fejében

Felemelték az Angol Bank kamatlábát

Berlin, július 30.
MacDonald angol miniszterelnök és Henderson külügyminiszter berlini látogatásának két területén is megvolt a maga üdvös hatása. Egy részről azt eredményezte, hogy nemzeti közérdeklődésben a bizalom megszilárdult Németország iránt és diplomáciai körökben biztossá veszik, hogy az angol miniszterelnök berlini útját a közel jövőben újabb nemzetközi találkozók és megbeszélések fogják követni Berlinben.

MacDonaldék berlini szereplésének legüdvösebb hatása kétségtelenül a hivatalos francia politika felé nyilvánult meg. Most már a diplomáciai körökben biztossá veszik, hogy a francia miniszterek, — előreláthatólag

Laval miniszterelnök és Briand külügyminiszter, — a közel jövőben ellátogatnak Berlinbe.

Útjuk időpontjáról még nincsenek biztos értesülések, de úgy vélik, hogy még a Népszövetség őszi ülészakájának kezdete előtt lezárul ez a történelmi jelentőségű diplomáciai találkozó, amelyről Laval csak néhány nappal ezelőtt mondotta, hogy egyelőre még bizonytalan feltevés.

Az angol miniszterek látogatása a német határokon belül is kedvező atmoszférát teremtett. A birodalmi kormány éjszakai minisztertanácsán foglalkozott a pénzforgalom felszabításának kérdésével. A tegnapi előtti kiadott rendelet már bizonyos mértékben könnyítéseket jelentett a szükségrendeletek paragrafusaival megkötött pénzforgalomban, most pedig arról van szó, hogy már hétfőn, augusztus 3-án szabaddá teszik a bankéleket. A birodalmi kormány azonban számol azzal az eshetőséggel, hogy a hirtelen felszabítás veszélyeket hozhat magával s éppen ezeken elkerülése végett különbséget tesznek a bankéletek és betétek között.

Egyelőre tehát csak a bankforgalmat fogják felszabadítani és a takarékbetétekre néhány korlátozást átmenetileg rövid időre továbbra is érvényben hagynak.

Érdekes, hogy amíg a birodalmi kormány a pénzforgalom teljes normalitását akarja visszaállítani, néhány német állam kormánya csak most tesz eleget a szükségrendeleteknek. Így Oldenburg kormánya csak most rendelte el, hogy a közalkalmazottak fizetését a jövő hónapban három részletben, augusztus elsején, 11-én és 21-én folyósítsák.

MacDonald meglepő módon érkezett Londonba

MacDonald angol miniszterelnököt szállító bombavető repülőgép tegnap érkezett meg a londoni repülőtérre. A gép útját csak egyetlen egyszer szakította meg, Hannoverben. Megérkezése után az angol miniszterelnök azonnal nyilatkozott a londoni lapok tudósítóinak és a következőket mondotta:

— A német miniszterekkel folytatott tárgyalás legteljesebb mértékben sikerült. Napirendre került minden világpolitikai probléma: béke, kereskedelem, leszerelés és az ezekkel összefüggő részletkérdések. A megkezdett munkát természetesen folytatjuk. Első sorban a német bankárok jelentésére kell várunk, mert ezek rendkívül fontos adatokat bocsátanak rendelkezésünkre. Egyébként igen meglepődöttünk vagyunk a berlini tárgyalások eredményével.

Az angol piac a diplomáciai események elvárására továbbra is küzdök a válság hullámaival. A londoni sajtó előre látja, hogy

az angol bank mára ismét emelni fogja a kamatlábát.

Ezt a feltevést az a körülmény támasztja alá, hogy a múlt héten elrendelt kamatlábemelés óta az angol bank trezorjaiból 16 és fél millió font értékű aranyat szállítottak külföldre. Az aranyelvonást azonban elsősorban a londoni tőzsde érezte meg, mert a legfontosabb államkötvények árfolyamértéke 40–45 shillinggel csökkent és a hét legértékesebb „aranyszéli papír” árfolyamvesztése a múlt hét óta megközelíti a 61 millió fontot.

Miért nem kell az angoloknak a francia kölcsön

A német válság kirobbanása óta szinte feltartóztathatatlanul folyó aranyvándorlás Londonból Párisba e pillanatban a világpolitikai érdeklődés homlokterébe Angliát állította.

Az angol lapok kimutatása szerint ju-

lius 13-tól 25-ig nem kevesebb, mint 30 millió font értékű aranyat vesztett az angol bank.

Az összes nagy jegybankok nemzetközi érdeklődése arra készítette magát a francia jegybankot, hogy a newyorki Federal Reserve bankkal karöltve magassien segédkezet nyújtani a font stabilitásának biztosítására.

Igy indultak meg a francia és angol jegybank között a tegnapi számunkban már röviden említett 20 millió fontos kölcsönre irányuló tárgyalások, amelyek lényegileg nemcsak magára a kölcsönre, hanem általában a francia és angol jegybankok szorosabb együttműködésére vonatkoztak. Magát a kölcsönt tulajdonképpen a franciák ajánlották fel igen előnyös feltételek mellett, visszlezámítolási hitel formájában.

A ma érkezett jelentések szerint a kölcsönre vonatkozó tárgyalások megszakadtak, miután az angolok még a gondolatától is irtóznak annak, hogy nyíltan beismerjék a francia segítség

szükségességét.

Maga Snowden pénzügyminiszter azon az állásponton van, hogy a kölcsönre semmi szükség nincsen s általában az egész angol közvélemény a kölcsön felvétele ellen foglal állást.

Ezzel szemben a francia sajtó európai s egyben nemzetközi érdekek tünteti fel azt, hogy Anglia igénybe vegye a francia jegybank segítségét. A Journal kifejti, hogy ha az angol pénzügyminiszter és az angol bank ellenszenvvel fogadják is a francia segítség gondolatát, a kölcsönt meg kell adni, de

Franciaország ugyanúgy bizonyos technikai és politikai garanciákat kell kérjen Angliától, mint ahogy Németországtól kért.

Az angol miniszterek berlini megnyilatkozásai — folytatja a Journal — nem alkalmasak arra, hogy a London és Páris közötti nézeteltéréseket teljesen eloszlassák. Az angol miniszterelnök ismét mint nyitott kérdéssel beszélt a békeszerződések revíziójáról. Mikor fogja

Magyarországon némi enyhítéssel augusztus 15-ig meghosszabbítják a pénzügyi rendszabályokat

Budapest, július 30

A magyar képviselőház folytatta a felhatalmazási törvényjavaslat tárgyalását. Kiemelkedő esemény volt a parlamenti ülésnek Apponyi Albert gróf felszólalása, aki hatalmas beszédben fejtegette ki, hogy bár sok tekintetben helyteleníti a kormány politikáját, nem szavaz a javaslat ellen.

Nagy jelentőségűnek tekinthető Pallavicini György gróf pártönkivüli képviselő felszólalása, aki éles kritika tárgyává téve a kormány kül és belpolitikáját, új orientációt követelt a magyar külpolitika számára. Szerinte Olaszor-

szág támogatása semmivel sem járul hozzá a gazdasági váság leküzdéséhez s éppen ezért Franciaország rokonszenvét kellene megnyerni. A francia külpolitika szívesen támogatna egy magyar-osztrák vámuniót, amely kitűnő védőbástya volna a pángermán veszedelem ellen. Ez a vámunió, egybekapcsolva a magyar királyság restaurálásával helyreállítaná a Duna-medence egyensúlyát.

A csütörtök esti magyar minisztertanács foglalkozott a bankforgalmi korlátozások megkönnyítését célzó intézkedések kérdésével. Miután a korlátozások teljes megszüntetésére csak a 7 mil-

Anglia végre megérteti, hogy Európa pacifikálásának első és legfőbb feltétele a békeszerződésekben leszögezett status quo végleges elismerése.

Párisi jelentés szerint az angol-francia kölcsöntárgyalások megszakadása francia politikai körökben rendkívüli meglepetést keltett.

Az angolok — a Matin beállítása szerint — inkább olyan közvetett megoldást szeretnének volna, amely nem viseli magán a nyílt beismerését annak, hogy az angol bank francia segítségre szorul.

Az angol sajtó ennek megfelelően hamisnak és tendenciózusnak állítja be azt a híresztelést, mintha a font stabilitását csak francia segítséggel lehetne biztosítani. A Daily Herald kijelenti, hogy érdekelt francia körök szándékosan terjesztik az angol pénzügyi helyzettel kapcsolatos rossz híreket, hogy Közép- és Kelet-Európa államaiban azt a meggyőződést keltsék, mintha Páris volna az egyedüli hely ahonnan ma pénzügyi különbséget lehetne várni. S hogy azután ezek az államok a pénzügyi segítség fejében elfogadjanak minden feltételt, amit a franciák szabnak.

Megtörtént az angol bank kamatlábemelése

Legújabb jelentések szerint a tervezett kamatlábemelést az angol bank már végre is hajtotta. Ezek szerint az angol bank a kamatlábát

3 és fél százalékról 4 és fél százalékra emelte.

Az angol pénzügyi körök azt remélik, hogy ez az intézkedés elejét veszi a további tőke és aranyelvonásoknak.

lió fontos kölcsön megvalósítása után lehetne szó,

átmenetileg azt a könnyítést eszközlik, hogy az eddigi 5 százalék helyett a betétek és folyószámla követelések 10 százalékát szabadítják fel.

Ilyen értelemben augusztus 15-ig hosszabbítják meg az eddigi rendszabályokat.

Ezzel egyidőben a posta vezérigazgatósága utasította az összes hivatalokat, hogy külföldi pénzesutalványon az eddigi 200 pengő helyett csak 100 pengőt továbbítsanak.

Október 1-én megint életbelép a keleti időszámítás

Bukarest, július 30.

A közlekedésügyi miniszterium ma köriratban értesítette az összes állami hivatalokat és miniszteriumokat, hogy a parlament rendkívüli ülészakájában megszavazott „óra-törvény” értelmében

október elsejével visszatérünk a keleti időszámításhoz és az állami hivatalok, valamint a vasut ugyanúgy fognak kalkulálni, mint május 15-én, vagyis az új nyugati időszámítás bevezetése előtt.

Október elsejével tehát az egész országban egy órával előreviszik az órát.

Elbocsátják az összes napidijasokat

Bukarest, július 30.

A pénzügyminiszteriumban teljes apparátussal dolgoznak a jövő évi állami költségvetés megszerkesztéséhez szükséges adatok összegyűjtésén. Értesülésünk szerint az adatokat gyűjtő bizottság jelentést küldött a pénzügyminiszternek, amelyben kérte, hogy az 1932. évi költségvetésből teljesen töröljék a napidijasok fizetésére előirányzott kiadási tételt, ami azt jelenti, hogy az állam január elsejével összes napidijasait elbocsátja. A pénzügyminiszter a bizottság clóterjesztését magáévá tette, ugyanakkor pedig elhatározta, hogy a költségvetés elkészítése előtt a legszigorúbban kivizsgálja az összes állami tisztviselők szerződését és mindazokat, akiknek kinevezésénél bármilyen törvénytelenesség történt, azonnal elbocsátják az állam szolgálatából, az üresen maradt helyeket pedig betöltetlenül hagyják. A pénzügyminiszter ezekkel az elbocsátásokkal is könnyíteni akarja az állami költségvetés terheit.

Telefon: 518 „MODERN MOZGÓ” BRASSÓ

MA CSÜTÖRTÖKÖN a német éneklő beszélő-filmek királya

Ihre Hoheit befliehl (ÖFELSÉGE PARANC SOL)

Nagy Kató, Willy Fritsch a főszerepben

Előjáték: HANGOS FOX-JURNAL

Magyar feliratok

Következik: FRITZ KORTNER világszenzációs német beszélőfilmje

KARAMASOFF testvérek

DOSZTOJEVSKIJ regénye nyomán

Anna Sten a női főszerepben.

WESTERN beszélőgép

ÉN NEM GYILKOLTAM!

Ki ölte meg az apát, aki szerelmével üldözte leányát. A halott kísért a sírból és fejetelejére állít minden bizonyosságot Teljes a homály az utóbbi évek legizgalmasabb bűnügyében

*

Bukarest, július 30.

Coloescu vizsgálóbíró, aki már két hét óta dolgozik a rejtélyes Buzau-i családi dráma össze-vissza kuszált adathalmazán, ma a fővárosi lapok kiküldött munkatársa előtt néhány mondatban nagyszerűen jellemezte ezt a különös bűnügyet, mely tényleg egészen páratlanul áll a kriminalisztika történetében:

— Ha azon a tragikus éjszakán, Radu Lupescu, a Buzau-i családi dráma áldozatát azonnal leterítették volna a halálos golyók és a haldokló földbirtokosnak nem lett volna annyi ereje, hogy a kapott sebek dacára a telefonhoz üljön és a gyilkosság színhelyére csöditse a rendőrséget, — már régen lezárhatuk volna a nyomozást. Az áldozat meghalt, a gyilkost az özvegy személyében elfogtuk és a bűnügy már az ősszel az esküdszék elé kerülhetett volna. De a haldokló áldozat utolsó vallomásaiban azt állította, hogy

amikor az első lövés után felriadt álmából, határozottan megfigyelte, hogy a nyitott ablak előtt három sötét árnyék áll, három kinyújtott kar nyúlt be az ablakon és három revolver tüztől látta felcsillanni.

— Nem, uraim, — folytatta a vizsgálóbíró, — nemcsak önök, hanem még a szakértők közül is sokan abban a meggyőződésben vannak, hogy a sebekről vérző földbirtokos a ha-

lál előtti deliriumos állapotban tette ezt a megdöbbentő vallomást... hiszen, alighogy aláírta a felvett hivatalos jegyzőkönyvet, tíz perccel később már halott volt. De az igazság az, hogy Radu Lupescu csodálatos módon teljesen öntudatánál volt. Ott ült félig az asztalra ráborulva, vértől átitatott hálóing volt rajta, a felöltőjét fázósan huzta össze magán és, amikor hangosan, szinte érces hangon diktálta jegyzőkönyvébe utolsó vallomását, még senki sem sejtette, hogy tíz perccel később már örökre elnémul az ajkán a szó. Ezt a vallomást nem lehet megmásítani, vagy félremagyarázni. Ebben a bűnügyben három gyilkost kellett találnunk. Az első önként jelentkezett: a földbirtokos özvegye, aki szinte dermesztő nyugalommal állította: — Én öltém meg a férjemet! Huszonnégy órával később önként jelentkezett a második gyilkos: az áldozat leánya és újabb huszonnégy óra múlva letartóztattuk a harmadik gyilkost, a halott földbirtokos ügyvédfiának személyében.

— De hiszen, ha már lakat alatt van mind a három gyilkos, akkor le lehet zárni a nyomozást, hozzá lehet kezdeni a vádirat elkészítéséhez és... mi dolga van még önnek?

A vizsgálóbíró kedvetlenül adta meg a választ:

— Szeretném megtalálni az igazi gyilkost!

„Szent Isten!... az apám!”

A szakértők, akik idáig átnézték ennek a különös rémdrámának az aktáit, teljes joggal állíthatják, hogy még a legfantasztikusabb detektívdramában sem lehet annyi bonyodalmat összehalmozni, az ok és okozat közötti összefüggést annyira összekuszálni, mint a hogy itt ebben a családi tragédiában a dráma és érthetetlen jelenetek egymást követik. A tragédia első felvonásáról már részletesen beszámoltunk. Radu Lupescu Buzau-i földbirtokos meggyilkolása után a felesége önként jelentkezett. Letartóztatták. Másnap az áldozat fiatal leánya jelentkezett a vizsgálóbírónál. Őt is letartóztatták. De újabb huszonnégy óra múlva, amikor a fiatal Lupescu kisasszony letartóztatását már a vádtaetés is helybenhagyta, ez a lány újabb kihallgatásra jelentkezett a vizsgálóbíró előtt és kijelentette, hogy a vallomását visszavonja, mert ártatlan és azon a tragikus éjszakán csak akkor került szembe az apjával, amikor a borzalmas bűntény már megtörtént.

— De miért állította tegnap a vádtaetés előtt is, hogy maga volt a gyilkos? — kérdezte a vizsgálóbíró.

— Mert nem akartam, hogy anyám egyedül legyen a börtönben! — hangzott a válasz.

— Hát akkor mondja el, hogyan történt a gyilkosság...

És a fiatal Lupescu kisasszony beszélni kezdett:

— Az apám folyton üldözték a szerelmével... elhalmozott ajándékokkal, egy hónap leforgása alatt négy karkötőt órárt vett és öt nyakláncot... Eleinte nem tudtam, hogy mit jelent ez a túlzott figyelem. De aztán egyszer, amikor egyedül voltunk odahaza, bevallotta,

hogy — szeret. Nem úgy, mint a lányát, hanem, mintha idegen lenne hozzám. Egyszer együtt utaztunk Bukarestbe. Én az egyetemre akartam beiratkozni. Egy szállodában vettünk ki szobát. Reggel kilenc óra volt. A szállodai szobában rámtámadt... és, ha nem kezdke sikoltani, akkor... Azóta menekültem az apám elől. Hónapokon keresztül titkoltam az anyám elől a történeteket, de végül kénytelen voltam mindent elmondani. Ettől a pillanattól kezdve pokol lett az életünk. Már revolverrel fenyegették bennünket. Egy sárga börtönkában hordta mindig a revolvert magánál. Ha lefeküdt, az ágya mellé tette a sárga börtönkát. Mi is revolvert szereztünk. Az anyám a revolverét mindig a fűzőjében hordta. Én a matrác alá dugtam az enyémet. Péntek este következett be a tragédia. Az anyám kint állt a verandán. Éjjel tizenkét óra volt. Már félálomban voltam, amikor érzem, hogy valaki megáll az ágyam mellett. Szent Isten... az apám! Megölelt. A leheletéről éreztem, hogy be van rugva. Nem került sor arra, hogy sikoltok, mert a következő pillanatban a léghuzam bevágta az ajtót és a veranda felől szaladó lépések hallatszottak. Az anyám jött a segítségemre. Az apám elszaladt és én szivdobogva vártam... amikor a folyosó túlsó vége felől, ahol az apám szobája felelt, revolverdörrenések hallatszottak... Istenem...

— mondtam magamban, — ez az ember megölte az anyámat. Ugy, ahogy voltam, kiugrottam az ágyból, a matrác alól kivettem a revolveremet, hogy bosszút álljak az anyámért és a tragédia színhelyére rohantam. De már késő volt. A folyosón szembe találkoztam az anyámmal... A szoba ajtajában ott állt az apám, a hálóingén nagy vörös foltok!

„Én nem gyilkoltam!”

A vizsgálóbíró egyelőre tanácstalanul áll ezzel a látszatra eléggé meggyőzőnek látszó vallomással szemben. Lupescuné, a földbirtokos felesége, már a letartóztatása első pillanatától kezdve mereven azt állította, hogy a gyilkosságot egyedül ő hajtotta végre és a leánya csak a gyilkosság megtörténte után rohant az apja szobája felé. Mivel a gyilkosságnak egyetlen tanúja sem volt, így ez a két vallomás perdöntő lehetne,

ha, — a meggyilkolt áldozat, onnan, a síron túlról, a papírra vetett utolsó vallomásával nem állítaná be egész másképpen ezt a különös tragédiát.

A legfurcsább a szerepe a meggyilkolt földbirtokos ügyvéd fiának. Lupescu Constantint csak három nappal a gyilkosság után tartóztatták a vizsgálóbíró. Élénken magából kikelve tiltakozott a letartóztatása ellen.

— Én nem gyilkoltam! — kiáltotta a kihallgatása során, — nem vagyok gyilkos!... miért tartóztattak le?

A vizsgálóbíró kérdéseire válaszolva elmondta, hogy még csak sejtelve sem volt arról, hogy milyen sötét tragédia szálai bonyolódnak a Buzau-i családi házban. Ploestiben él már két év óta, ott folytat ügyvédi gyakorlatot. Az igaz, hogy nem volt valami jó viszony közöttük... de még csak nem is gondolt arra, hogy így végezzen az apjával. Arról sem tudott, hogy az apja szerelmével üldözte volna a hugát.

— A ploesti rendőrség jelentése szerint ön a gyilkosság éjszakáján nem tartózkodott odahaza, a ploesti lakásán. Hol volt ön a gyilkosság éjszakáján? — tette fel a sorsdöntő kérdést a vizsgálóbíró.

A fiatal Lupescu nyugodtan, egyetlen szemrebben nélkül elmondta, hogy a Baltesti községben lakó nagybátyját látogatta meg. — Péntek délután utazott ki a nagybátyja birtokára. Nem érezte jól magát és úgy tervezte, hogy szombat és vasárnap is kint marad a falun és csak hétfőn megy vissza Ploestibe.

A vizsgálóbíró kiutazott Baltestibe, kihallgatta a szolgaszemélyzetet, az öreg hetvenéves nagybátyát. Mindnyájan igazolták, hogy az ügyvéd ur péntek délután motorbiciklin odakerkezett és csak szombaton délelőtt ment el hazulról, amikor Buzauból megtelefonálták, hogy mi történt odahaza.

Igen, a fiatal ügyvéd pontos alibit igazolt. Este kilenc óráig együtt ült a nagybátyjával. Beszélgettek. Aztán a ház öreg házvezetője vezette fel a vendégszobába az ügyvéd urat. Kilenc óra tíz perccel lefeküdt és másnap reggel öt órakor kelt fel. Az öreg házvezetőnő eskü alatt hajlandó vallani, hogy reggel öt órakor, — reggeli szokás szerint, — egy csésze török kávé vitt be a vendégnek. Hiszen

minden rendben lenne és az alibit százszázalékos érvénnyel el lehetne fogadni, ha:

a földszinti vendégszobának az ablakai nem nyílnának az udvarra és a fiatal ügyvéd motorbiciklijét nem állott volna ott az egész éjszakán keresztül a vendégszoba ajtaja előtt.

Este kilenc órától éjjel tizenkét óráig a fiatal Lupescu ott lehetett Buzauban. Részt vehetett a gyilkosságban, hogy aztán újra fel pattanva a motorbiciklijére, reggel öt órára már újra ott feküdjék a vendégszoba ágyában. S legfeljebb kissé sápadtan nyult a török-kávé csésze felé, amit az öreg házvezetőnő reggel szíves mosoly kíséretében nyújtott feléje.

— Nem vagyok gyilkos! — mondja a fiatal ügyvéd és ugyanezt mondja az áldozat leánya is. És Coloescu vizsgálóbírónak tökéletesen

Vasu dr. boldogan csámcsog a székelly családok nyomoruságából

A csikkarcfalvi váltóstorm legújabb fejezete

Csikszereda, július 30.

A karfalvi közbirtokosság ügyéből egyre inkább napfényre kerülnek azok az aljas indulatok, amelyek ezt a csunya és számos székelly kiscsajda gazdasági tömegmészárlását célzó akcióit mozgatják. A közbirtokosság igazgatósága, amikor rájött arra, hogy a feljelentő Bot tevékenykedése vagyonából forgatja ki magát a közbirtokosságot is, amellyel, hogy közel ezer székelly családot tesz tönkre, határozatilag kimondta, hogy nem peresíti a birtokában levő váltókat egészen októberig. Mit ér azonban a határozat, ha a bíróság éppen a feljelentő Botot állította a régi igazgatóság helyébe, szinte teljes hatalmu diktátornak? Ez a határozat is csak arra volt jó, hogy elkerülhesse a peresítést maga Bot, aki ugyancsak adósa a közbirtokosságnak és néhány személyes jóbarátja még Botnak, akik siettek a szerencsétlen kezű ember csatlósáivá szegődni.

Egyébként azonban Vasu ügyvéd könyörtelenül el azzal az ügyvédi hatalommal, amit Bot a keze közé juttatott. Könyörtelenül és minden mértéken felül. Ügyvédi felszólításában három napot jelzett, amelyen túl peresíti a váltókat. Néhol azonban még ezt a három napot sem tartotta szükségesnek betartani. Baric Imre kiscsajda például a felszólítás vétele után nyomban az ügyvédi irodájába sietett. Ami pénze volt, lefizette, a többire július 22-ig haladékat kapott, amit az ügyvéd saját kezűleg vezetett rá a befizetésről szóló nyugtára. Ennek ellenére július 21-én Vasu dr. már benyújtotta a váltófizetési meghagyást a csikkarcfalvi járásbírósnak.

Hasonlóan, sőt még ennél is csunyábban viselkedett Vasu ügyvéd Gidró Gyárfással szemben. Gidró Gyárfás július 9. kelettel kapta meg az ügyvédi felszólító levelet, amit a csikkarcfalvi postahivatal 10-én pecsételt le. Eszerint a címzett leghamarabb 11-én kaphatta meg az ügyvéd levelét. Ő is sietett, hogy valamiképpen elkerülje a peresítést és a szaporodó ügyvédi költségeket. Július 13-án jelent meg Vasunál, lefizetett 3000 lejt s megegyezett az ügyvéddel, hogy pár nap alatt rendezze az egész váltótartozást. Vasu dr. azonban ekkor már peresítette a váltót. A csikkarcfalvi járásbíró iktató pecsétje szerint július 11-én adta be a keresetet, tehát azon a napon, amikor Gidró Gyárfás az ügyvédi felszólítást kézhezvehette. Azt az ügyvédi felszólítást, amelyen ez állott: „A kézhezvételtől számított három napon belül...”

Nyilvánvaló, hogy az ügyvédi elikának semmi köze nincs ehhez az ügyhöz. Ehhez az ügyhöz a minden esz-közzel érvényesülő keresetvágynak van köze csak.

Van azonban a csikkarcfalvi közbirtokosság körüli borzalmas ügynck ennél

sen igaza van, amikor azt állítja, hogy már régen meg lehetett volna oldani ezt a különös bűnügyi rejtélyt, ha ott nem feküdt a vizsgálóbíró asztalán a meggyilkolt földbirtokos utolsó vallomása... a három misztikus árnyalakról, akik kinyújtott kezekben tartott revolverrel és sortüzet zúdítottak feléje.

Lupescuné, aki az utóbbi napokban, — akárhányszor is kíséreltezt vele a vizsgálóbíró, — konokul hallgatott, ma önként jelentkezett a vizsgálóbíró előtt és az alábbi vallomást tette:

— Most volt időm sokat gondolkodni a dologon és ma már tudok arra is válaszolni, hogy a férjem miért diktálta jegyzőkönyvébe utolsó vallomását, hogy három ismeretlen merénylet az ablakon keresztül gyilkolta meg. Ugy történt, hogy amikor összerokadt a lövéseimtől, én elszaladtam. Még mindig féltettem tőle. Erős ember volt. Hatalmas, robosztos. Nem halt meg. Egy felöltőt vett magára és telefonált az ügyészre. Én ott álltam az ajtóban és vártam, hogy mi fog történni. Ő rám szólt: Mariora... senkinek ne mond el, hogy mi történt... nem akarom, hogy valaki is tudja, hogy miért akartál megölni! Érted? Aztán megérkeztek a csendőrök és engem letartóztattak. És a férjem, biztosan csak azért, hogy a történetekről elterelje a gyanút, jegyzőkönyvébe diktálta azt a rémhírtörténetet, hogy sötét árnyak. Én vagyok a gyilkos!... a leányom és a fiam ártatlan!...

*

A film perege tovább, a meséje érdekesebbé válik.

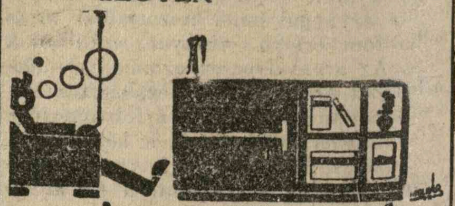
De ki lehet a hőse?

f. a.

még megdöbbentőbb fejezete is. A csikkarcfalvi járásbírósnak többszöri sürgelére végre kitűzte a törvényben előírt tisztújító közgyűlést augusztus 14-ére. Ennek a tisztújító közgyűlésnek lenne a feladata az, hogy megszüntesse a főljelentő Bot rémséges uralmát és törvényes vezetőket válasszon a közbirtokosság élére. A közbirtokosság tagjai eddig sem tudták, hogy micsoda igazságtévesi logika érvényesült akkor, amikor a főljelentő Bot vezetését helyébe pontosan a feljelentőt ültették? A közgyűlés összehívását tehát már régen időszerű lett volna. Valahogyan azonban, nem tudni milyen sötét balszerencse folytán, most már még augusztus 14-én sem lehet „időszerű.” A vizsgálóbíró ugyanis a régi vezetés ellen folyamatosan tett bűntényben éppen erre a napra tüzte ki a kihallgatásokat, beidézve mindazokat, akik eddig a közbirtokosság ügyeiben vezetőszerepet játszottak. Vagy talán a járásbírósnak tüzte ki pontosan erre a napra a közgyűlést? A helyzet mindenestre az, hogy a közgyűlést megtartásának lesz. Vagy, ha mégis megtartják, úgy azon csak Bot és társai lehetnek jelen.

Lehet, hogy véletlenek mindazok a jelenségek, amelyek a már amúgyis megdöbbentő csiki tömegtragédiát még teljesebbé tehetik. Talán véletlen volt, hogy éppen a feljelentő Bot került a régi vezetés helyébe, bár ismétlőjük, nincs ebben semmi igazságtévesi logika. Véletlen lehet az is, hogy most a közgyűlés és a vele szorosban összefüggő bűntény kihallgatásokat ugyanarra a napra tüzték. Az igazságügyi hatóságoknak azonban gondoskodniuk kell arról, hogy ezek a gyanúsítható véletlenek elkerüljenek az utóbbi s ne akadályozzák tovább az igazságszolgáltatás rendes menetét.

HA BUTOR
LEGYEN

SZÉKELY & RÉTI
BUTORGYÁRÁBÓL

MAROSVÁSÁRHELY
BUKAREST

MOTTO:
ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓBBAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

Hírek

ÜGYFELEKNEK TILOS A BEMENET!

avagy
NYISD KI BABÁM AZ AJTÓT!

Színhely: Egy bukaresti minisztérium kapuja, az új rendszer életbelépése napján. Olyan, mint egy futballkapu. A portás ugyanis minden belépőre rávetődik...

FÉL:
Bocsánat, hogy élek
Fél vagyok, hát felek
Nem kell zokni venni
Be szeretnék menni.
PORTÁS (zordonan röhög.)
Ha-ha-ha-harcra fel
Kötrödjön kérem el
Hogy ő még bemenne?
Humor... az van benne!

FÉL:
Portás ur kegyelem
Minek e fegyelem?
Változzon meg elve
Kérem térdepelve
Maga — kijelentem —
Fényes égi szentem
S én vagyok a szolgál,
Kinek sürgős dolga...

PORTÁS:
Hasztalan az ének,
Hisz a kérelmeknek
Csak úgy szerez érvényt,
Ha benyújt egy kérvényt.

FÉL (a portás fülébe sug valamit):
PORTÁS (zsebre vágja a sugást, majd hangosan):
Rokon tetszik lenni?
Egy-kettő bemenni.
Na, na, ne szaladjon,
Nesztelen haladjon
S komoly arcot öltönn.
Senkit fel ne költönn!
(Nyájasan):
S ha majd kijön, uram, itt
Sugyn csak még valamit!

NEMES FERENC.

— **AZ ARADI KENYÉRBÉLYEGFRONT- RÓL.** Aradi tudósítónk jelenti: A kenyérbélyeg kötelező használatára utasító rendeletre az aradi pékek azzal feleltek, hogy tegnap 1 lej felémelték a kenyér árát. Az aradi interimár bizottság azonnal intézkedett, hogy az árdragító pékek ellen indítsák meg a vizsgálatot. A kenyérbáboru újabb fejezeteként a pékek erőlyes hangu beadvánnyal fordultak a városi tanácshoz, amelynek interimár bizottsága Radu Cornél dr. elnökelete alatt ma ülést tartott. Az interimár bizottság elutasította a kenyér árának megdrágítását, viszont elrendelte, hogy a liszt maximális árát 50 banival szállítsák le. Bár a pékek a megoldás ellen tiltakoztak, az aradi Neumann-malom megbízottja elfogadta a döntést. Ezzel az intézkedéssel valószínűleg sikerült az aradi pékek sztrájkját elhárítani, mert a kenyérbélyeg alkalmazásával keletkezett 1 lejese árkülönbséget már teljesen sikerült behozni. Előzőtt ugyanis a pékek a kenyér kilogrammját 50 banival olcsóbban adták, mint a maximális ár volt, s most, hogy a liszt árát is 50 banival mérsékeltek, nincsen ok arra, hogy vesztésegről panaszkodjanak. — A pékek álláspontja egyelőre ismeretlen.

— **MEG SZÜLETETT A MAROSVÁSÁRHELYI INTERIMÁR BIZOTTSÁG IS.** Marosvásárhelyről jelenti: Marosvásárhelyre is sor került: csütörtök délelőtti 10 órakor megérkezett a helyigminisztérium távirata, amely a választott tanácsot felosztatja és a város élési interimár bizottságot állít. Az interimár bizottság elnöke Nestor Justin, volt vármegyei tisztí főügyész lett. Tagjai: Costin Mamilian zeneiskolai igazgató, Campian Ilie főigazgató, Ursache Gligor, a betegsegélyező pénztár főorvosa, Musca Petru kórházi igazgató főorvos, Ciupe Joan ügyvéd, Dudiu Joan, az Albina bank marosvásárhelyi főigazgatója, Radó Sándor mérnök, volt városi műszaki tanácsos és Sziggyártó Gábor kollégiumi tanár. A marosvásárhelyi Magyarpart még nem döntött a magyaroknak juttatott helyek elfogadása kérdésében. — Sebes Jenő dr., ügyvezető kijelentette, hogy hamarosan összehívja a párti intézőbizottságát, amely hivatott lesz leszögezni a Magyarpart álláspontját a választott tanács felosztatásával és az interimár bizottság összetételével kapcsolatban.

— **VITRIOLT IVOTT EGY KÉTÉVES KISGYEREK.** Tudósítónk jelenti: Simon közegben, Stroeic Jánoska kétéves kisgyermek, egy üvegben vitriolt talált és kiitta, néhány pillanatra rá, borzasztó kínok között kiszenderedt. A nyomozás megindult, amely hivatva volna kideríteni, hogyan került a kisgyermek kezébe a vitriolos üveg.

— **ROKONAT AKARTÁ LATNI S A HALÁLBÁ ROHANT.** Bukarestből jelenti: Jon Jordache 18 éves vasuti munkás, aki a CFR vagonjait tisztogatta, Grivita állomáson át akart szállni egy Chitila-Triaj felé menő tehervonatra, hogy rokonaival, akik értesülése szerint az említett állomásra érkeztek, találkozhasson. A fiatalember fel akart ugrani a tehervonat lépcsőjére, de egy rosszul kiszámított mozdulat következtében a kerek alá került, amelyek mindeket lábát többől lemetstettél. A szerencsétlenül járt vasuti munkás kiszenderedt.

— **ELKOBOTAK EGY CSALÓ PÉKMES- TER KENYÉRKÉSZLETET.** Bukarestből jelenti: Oltenita község rendőrfőnöke elkobozta egy Oprea Mirtu nevű pék 98 kilogrammot kitévő kenyérállományát, mert a megszabott súlynál kevesebbet nyomó kenyereket süített és hozott forgalomba, amelyekre még az előírt bélyegeket sem ragasztotta rá. — A rendőrfőnök, miután a pék ellen az eljárást megindította, a kenyeret a szegények között osztotta ki.

— **KIRABOLTAK EGY TEMPLOMAT.** Bukarestből jelenti: Tegnap éjjel ismeretlen tettesek a giurgiui Sft. Haralambie templomból különböző tárgyakat és pénzt loptak. A hatóságok megállapították, hogy a tolvajok, egy létra segítségével, a padláson keresztül hatoltak a templom belsejébe.

— **„SZIAMI IKREK” EGY REGATI FALUBAN.** Bukarestből jelenti: Egy Lazar nevű tárgovistei vőlegény felesége tegnap két összenőtt ikerlányt hozott a világra, a kik mindössze néhány percig éltek csak. Az anya életben maradt.

— **IGY IS LEHET ÜZÉRKEDNI.** Bukarestből jelenti: Nemrégiben megirtuk, hogy a megüresedett állami tanítói állások betöltését külön bizottság végezte, amelynek 6000 pályázó közül kellett kiválasztania azt az 1700 embert, akinek hely jutott. Most megállapítást nyert, hogy egyes revizorok nem jelentették be a körzetükben való üresedéseket, azzal az utógondolattal, hogy a bizottság feloszlása után könnyebb lesz kijárással és protekcióval a maguk jelöltjeit álláshoz juttatni. Buzeuban például 22 üres hely volt, amiről a bizottság nem tudott semmit és így nem is osztotta ki azokat a szabályosan pályázók között. A közoktatásiügyi minisztérium szigorú vizsgálatot rendelt el.

— **A WALESI HERCEG SZERELMŐL AKAR NŐSÜLNI.** Az angol alattvalóknak nagy gondot okoz, hogy a walesi herceg, akiről mindenki szeret egyszerű kedves modoráról, noha 35 éves, még mindig nem gondol a nősülésre. Nagy a fejtörés, hogy mi lehet ennek az oka. Most azután megsejtéssel szolgál a walesi hercegről megjelent életrajz, amelynek hivatalos jellegű ad az a körülmény, hogy a trónörökös magántitkára a kiadás előtt átnevezte és korrigálta a kefeleponatokat. Ebben az életrajzban úgy szerepel a walesi herceg, mint aki ugyanazzal a joggal él, mint minden más angol ember, hogy t. i. azt a nőt válassza élet társául, akit teljes szívből szeret. Allami érdekből való házasságra egyáltalán nem gondol. Minthogy pedig az a nagy szerelem, amely az ilyen házassághoz szükséges, még nem jelentkezett, mind- eddig legényember maradt.

— **BETÖRŐK JÁRTAK A CSIKSZEREDAI IPARTESTÜLET VENDÉGLŐJÉBEN.** Tudósítónk jelenti: Szerdán éjjel a csikszeredai ipartestület udvarára nyíló ablakon keresztül ismeretlen tettesek behatoltak Kalfás János ipartestületi vendéglős helyiségébe és körülbelül 2000 lej készpénzt és több értékesíbb apróságot elloptak. A betörést csak a helyszínen ismerős egyének követették el. — Ugyancsak betörők jártak a Marasesti nevű vendéglőben is, ahonnan 1000 lej készpénzt vittek el. — A rendőrség bevezette a nyomozást.

— **GYANUS TÜZESEK CSIKSZEREDA KÖRNYÉKÉN.** Tudósítónk jelenti: Szerdán éjjel, eddig még ki nem derített okból kigyulladt Száva Lajos csiksaplócái lakos gazdasági épülete. A kivont csikszeredai tűzoltóság gyorsan lokalizálta a veszedelmet és így az erősen fenyegetett szomszédok megmenekültek a nagyobb kártól. Alig csendesedett el azonban az egyik tűzriadalom, újabb tüzesetről teket jelentést. Székeldi László, Szabó Antal és Kedves Lajos szögödi lakosok csürei fogtak tüzet. A tűzoltóság, erőteljes munkájának köszönhető, hogy a csapás nem terjedt tovább, a szorosan egymás mellé épített faépületek között. A kigyulladt csűrők földig égtek. A szögödi tüzet állítólag a község mögött elhaladó vonat szikraesője okozta, ez azonban, a mostani nedves időjárásban valószínűtlen. A rendőrség gyanúja szerint gyújtogatók dolgoznak a környéken.

— **BRASSÓI ÖNGYILKOSOK.** Ma reggelre virradólag Brassóban a Cenik sétányán, egy fán, felakasztva, holtan találták meg Gerő Henrich Fekete-utca 31. szám alatt lakó magánzó. Az ötvenhat éves öngyilkos hozzájárulóit az elkeseredett tett okálul családi okokat sejtene. — Egy öngyilkossági kísérlet is történt ma reggel, amelyet Kosch Ottó, Kórház-utcai lakos követett el. Az öngyilkos jelölt egy kisebb adag mérget vett be, hozzájárulóit azonban, még mielőtt a halálos szer hathatott volna, észrevették a tettet és kórházba szállították. Állapota nem reménytelen.

— **IDŐJÁRASJELENTÉS.** Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint szelek gyengülése, lassu felmelegedés várható.

— **A SZERENCSETLENSÉG UTAN ÖNGYILKOS LETT A SOFFÓR.** Prágából jelenti: Borzalmos autószerencsétlenség színelve volt Königraetz mellett egy kis őrház, amely nem engedte le a sorompót egy személynovat közeledésekor. Ugyanakkor az országút felől is teljes sebességgel robogott a sinekre egy utasszállító autó is, amely nekiment a vonatnak és pozdörjává zuzódott. — Az autó egyetlen utasa szörnyethalt. A soffór, aki sértetlen maradt, amikor tudatára ébredt a rettenetes szerencsétlenségnek, revolvert rántott elő és föbelőtte magát. Azonnal meghalt.

— **MEGCSAPPANT A PÉKKENYÉR ÉS PEKSÜTEMÉNY FOGYASZTÁS MAROSVÁSÁRHELYEN.** Tudósítónk jelenti: A kenyérbélyeg bevezetése óta Marosvásárhelyen a péknyérfogyasztás 25 százalékos, a péksüteményfogyasztás pedig 50 százalékos visszaesést mutat. A háziasszonyok nagyrésze maga fogott a kenyérsütéshez. A pékek elkeseredése egyre nő a kenyérbélyeg-törvény ellen, amely ebben a városban különösen érzéketi kártékony hatását. Védekezésül a pékek elhatározták, hogy felemelik a házaknál dagasztott, de a pékmenecékben süített kenyerek és sütemények sütési árát.

— **ÖNGYILKOSOK KLUBJA.** Nem-yorkban a rendőrség egy Schwartz Edward nevű ember hirtelen halála közzelebbi körülményeinek nyomozása közben az öngyilkosok egy klubjára akadt. Megállapítást nyert, hogy Schwartz erőszakos halállal halt meg: vagy öngyilkos lett, vagy idegen kéz ölte meg. Nővére kihallgatásakor azt vallotta, hogy Schwarcz egyike volt a klub 30 alapítójának, akik közül négy már meghalt. Vagy öngyilkosok lettek, vagy megölték őket. A klub alapszabályai szerint a tagok kötelesek voltak meghatározott sorrendben öngyilkosságot elkövetni, ha elmulasztották ezt a kötelességüket, akkor klubtársaik ölték meg őket.

— **NYOLC EMBERT MÉRGEZTEK MEG A ROMLOTT ÉLELMISZEREK BUKARESTI- BEN.** Bukarestből jelenti: Nicolae Clekovi 28 éves fodrászt, feleségét és három éves kislát, gyomormérgezési tünetekkel a Brancoveanu kórházba szállították. — A házaspár ugyanis két nappal előzőtt, egy leölt, megtisztított tyukot kapott bukovinai rokonaitól, amit, — annak ellenére, hogy gyanus illatu volt, — elfogyasztottak. — Ugyancsak a Brancoveanu kórházba szállították Maria Stefanescu is, valamint három gyermekét. A kik romlott töltőtökáposztától kaptak gyomormérgezést. — Fekete Ágoston, 42 éves tüdőgyógyász munkás, romlott zöldséget evett. A Coltea kórházba szállították. — A vizsgálat folyik.

— **ÖNKÉNYESKEDIK A CSIKSZEREDAI ALLOMAS VASUTI PÉNZTÁROSA.** Csikszeredai tudósítónk jelenti: Hogy a csiki székeség nyomorúsága még nagyobb legyen, a csikszeredai állomás jegypénztárosa új módját eszelte ki a közönség zsebének megkönynyítésére. Újabbban nemcsak az 1 és 2 lejes életbiztosítási bélyegeket ragasztja rá a menetjegyekre, hanem 6 és 10 lej értékű bélyegeket is. Amikor valaki titakozni mer az önkényes eljárás ellen, durván letorkolja a zúgolódót. Figyelmeztetjük az utazó közönséget, hogy az efféle bélyegeket az utasok belegeyezése nélkül nem lehet ráragasztani a menetjegyekre és a csikszeredai állomás pénztárosa hivatalos hatalmával el vissza, a mikor a neki provizórt jelentő bélyegeket rácröszkolja a végsőkig lerongyolódott székeségre.

— **PARTIU DITRÓI PERCEPTOR BEVALLOTTA, HOGY Ő TÖRT BE A SAJÁT KASSZÁJÁBA.** Csikszeredai tudósítónk jelenti: A ditrói adóhivatalnál elkövetett „sik-kasztás” ügyében a nyomozás befejeződött, még pedig azzal az eredménnyel, amelyet előre láthattunk. Az adóhivatal pénztárából több, mint 300.000 lej tűnt el és a nyomozó hatóságok véleménye szerint nem betörés történt, amint azt Partiu Nicolae perceptor állította, hanem sikkasztás. A betörést pedig maga a perceptor követte el, hogy sorozatos sikkasztásairól elterelje a figyelmet. Partiu perceptor a rendőrségi vizsgálat folyamán tegnap végre megtört és bevallotta, hogy 361.443 lejt vett ki az adóhivatal pénztárából.

— **A BRASSÓI ASTRA MOZGÓ** július hó 30-án és 31-én bemutatja a legszebb és legmeghatóbb filmet: „A hetedik parancsolat.” Ezt a filmet a serdülo ifjuság is megnezhethet és azok a szülők, akik akarják, hogy gyermekeiknek jó és tanulságos filmet mutassanak, amely csak nemes befolyást gyakorolhat, azok vigyék el gyermekeiket „A hetedik parancsolat” előadására. Főszerepben: Janet Gaynor és Charles Fardl. Jón: „Az ellopott madonna” nagy detektív és kalandorfilm.

— **A MAGYAR ÓCEANREPÜLŐK ÜNNEPELÉSE A BALATONNÁL.** Budapestről jelenti: Endresz György és Magyar Sándor, a budapesti ünnepeltetések után, most a vidéki városok meghívásainak igyekeznek eleget tenni. Tegnap elsőnek a Balatonhoz rándultak le, ahol a nagyszámban összegyűlt közönség lelkesen ünnepelte őket. — Délben bankett, este pedig diszhangverseny volt a tiszteletükre.

— **Aldott állapotban levő nők és ifjú anyák a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által rendes gyomor- és bél működést érnek el.** A modern nőgyógyítás főképviselei a Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. A Ferenc József keserűviz gyógy-szertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **A BRASSÓI ELITE KAVÉHAZ-ETTE- REM** ebéd és vacsorái ugy mennyiség, mint minőség tekintetében vezetnek. Különösen emlékeztetőben marad mindenkinek a szombat esténként megismétlődő szegedi halászlé, turócsuszával, amely augusztus elsején sem fog elmaradni.

GYERMEKI ZEMPONT

A hatesztendő Jancsi meglátogatja gazdag nagynénjét és ugyancsak elbámul a fényes butorzonon. Végre megszólal:

— Nő, én örülök, hogy nem vagyok gazdag.
— Miért, Jancsikám?
— Mert az roppant sok pénzbe kerülhet.
(Ulk.)

— **MIT TEGYEK,** mit ne tegyek, ha szép akarok lenni, címen könyv jelent meg dr. Mezei Károly budapesti kozmetikus-bőrvos tollából. A könyv részletesen foglalkozik egy a nő, mint a férfi kozmetikájáról. Ára 88 lej, kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. (Videki rendeléseknél kérjük a pénzt előre beküldeni, mert az utánvételes kiküldés nagyon megdrágítja a könyvet.)

— **FELGYUJTOTTA A HAZIBARAT MALMAT A MEGCSALT FÉRJ.** Bukarestből jelenti: Boruncá Sava Crusita községbeli parasztnak besugta valaki, hogy amíg ő nem tartózkodott a faluban, felesége a falu Franz Hofmann nevű molnárjával kötött viszonyt. A felszarvazott férj tegnap éjjel Holmann malmához lopódzott és felgyújtotta a korhadat faépületet, amely, minthogy erős szél fújt, pillanatok alatt lángokban állott. — A molnár és anyja megmenekült, de a molnár unokahugát, egy 8 éves kisleányt, már lehetetlen volt az égő malomból kiszabadítani. A bosszuálló férj a rendőrségen beismerte tetteit.

Sport

A NAC brassói sikere

Brassó, július 30.

Erdekes mérkőzésben volt szerda délután része Brassó sportkedvelő közönségének. A nagyváradi NAC játszott az újjászervezett brassói CFR csapata ellen. Eredmény:

2:1 (1:1), melyet a CFR kis szerencsével eldöntetlené szépíthetett volna.

A NAC kezd, erősen támad, de a CFR védelem jól működik. A NAC csatársor szebbnél szebb akciókat vezet, míg a 17-ik percben Kovács tizenhatosról éles sarkot lő. Ezután a CFR erősen támad és Gecse bombalövése a hálóban akad meg. 25-ik percben 1:1. A második félidő változó játékkal kezdődik. A győztes gólt a 12-ik percben szerzi meg Rónai.

A mezőny legjobb embere Sternberg centerhalf volt. A NAC csatársortól többet vártunk. A CFR lelkesen játszott és minden embere dicsőretet érdemel. Kiss bíró kifogástalanul vezette a mérkőzést.

Amortizációs kölcsönöket

városi házakra lej értékben, 10—40 évi időtartamra folyósítottunk.

Kolozsvári Néphank és Zalog Hitelintézet R. T.
Szép-ucca 1. Szg

Jó cipőnek —
jó cipőpaszta!
Ez a Pyramid Paszta!

GYAKORNOK

felvétetik, azonnali belépésre

Julius Nedoma

divatosztályában
BRASSÓ, Kapu-utca 13. sz.

Gáz- és forrcsővek,

továbbá fürdőszoba-berendezések legolcsóbb beszerzési helye.

„Armatura” r. t.

Brassó, Malom-u. 1. (Kut-u. sarok).

HANDABANDA

Ne áltassuk magunkat. Nem értem, mire való hazudni, egymást csúlni és becsapni és lehetetlen mondatokat puffogni a levegőbe. Azt írja az egyik nagy bukaresti napilap: a Jorga-kormány alig három hónapos uralma alatt nem tudta teljesíteni a hozzáfűzött reményeket, nem végzett semmi érdemes, maradandó munkát. És hogy a király meggyőződött róla, hogy csak pártkormány ér valamit és vissza akar térni a pártkormányhoz. Ezért fogadta kihallgatáson Maniu Gyulát.

Uglátszik tehát, hogy a közeljövőben ismét kormányváltás lesz. Szóval akkor hát Maniu?... Nem értem. Hiszen, ha jól emlékszem, Maniut azért küldték el, mert nem voltunk vele megelégedve. Beszéljünk csak egészen egyszerű szavakkal. Ha jól emlékszem, mindenki várta már, hogy menjen és fellelegztünk, amikor lemondott. Hiszen csak figyelni kellett a kávéházban, meg az utcákon kormányzásának utolsó ideje alatt: — mindenki őt szidta. Hiszen a legrosszabbakat kipánták neki, hozzá nem értőnek, szájkodónak, demagógnak, elméleti embernek, jezsuitának titulálták. Hiszen a kereskedők őt okolták a csődökért, mert sehöngesztoskodó, szegény fiskálisnak tartották, aki nem ért a kereskedelemhez, iparhoz. Hiszen a legutolsó időkben már valóságos országcsapásnak mondták és elátkozták azt a gyulafehérvári napot, amelyik a nyakunkra hozta. Nem így volt? Legyünk csak őszinték!

Akkor most mit akarunk megint? Mit izgunk-mozgunk, mit ágálunk, mit szájkodunk? Hát most már megint jó? Most már megint a régi, érintetlen Maniu Gyula ez, aki a gyulafehérvári felvonulás előtt volt? Most már jó lesz a kereskedelemnek, jó lesz az iparnak, jó lesz mindennek?..

Micsoda szerencsétlen, lehetetlen emberek vagyunk! Mennyire nincs semmi mértékünk, amivel mérjünk! Mennyire nem tudjuk egyáltalában, hogy mit akarunk!

Mert nemcsak Maniu Gyulával van ez így. Ugyanígy van ez Averescuval, meg a liberálisokkal, meg így volna más kormányképes férfiakkal, ha még lennének és levélkezlettel volna egyszerű, kétszer, háromszor és most megint rátekinténék és mindent elfelejténék nekik és visszahívnák. Mert biztos, hogy ha most például hirtelen kineveznék Ducát miniszterelnöknek, — odavolnánk mindannyian az örömtől, sugnánk egymásnak: barátom, ez igen! ezeknek van pénzük! mégiscsak ez a legkomolyabb párt barátom, ezek igen! ezek tudnak hiába fiam ez régi párt, ennek van gyakorlata, van tekintélyük a külföldön, ezeknek kellett volna már régen jönni!

...Igazán? Ne mondja? Hiszen ezek már jöttek egyszer! Ezek már voltak itt kérem. Nem tetszik már emlékezni öregapám, hiszen ezeknek volt a pénzügyminiszterük Vintilla, aki miatt öregapám annyira panaszkodott!

Aztán nem értem, minek örültünk olyan vehemensen Titulescunak és miért sajnáltuk olyan nagyon, hogy nem sikerült neki a kormányalakítás. Hát már nem tetszik rá emlékezni? Ejnye, ejnye! Tessék csak jól visszagondolni! Hát nem Titulescu volt a mi első pénzügyminiszterünk, ezelőtt jó tiszteletével. Akit folyton szidtunk, mert megnyomorított bennünket! Hiszen a lapok csak őt szidták akkor, de olyan pokrócmód, de olyan őszintén, hogy azok után most... ő lett volna a várvárta, a dicső férfiú?

Ezt a zavarosságot, ezt a konfuziót, ezt a logikánélküliséget! A politikai újságírásnak ezt a lelkiismeretlen, handabandázó, felületes szemtelenséget!

Nem mintha Jorga nekünk olyan nagyon a szívünkön feküdne, mint miniszterelnök. Vagy az országnak általában. De mi az, hogy „alig három hónapos uralma alatt nem tudta teljesíteni a hozzáfűzött reményeket”? Hát miért? Hát Maniu talán teljesíteni tudta? Két év alatt! (Nem három hónap alatt!) Hát a Bratianuék talán teljesíteni tudták! Hát Averescu talán teljesíteni tudta? És hogy „nem végzett érdemes, maradandó munkát”? Hát talán a többiek végeztek? Hát ki végzett?

Az ilyen következetlen, szemhunyorogó forttyogás csak egy gégebetegségnek, vagy egy agyvelőnyulvány-hurutnak a jele, amikor a nyelv folyton ingerelve van, hogy csak járjon, öröljön, holott nincs semmi dolga.

Mert mi volna a tisztességes, a pártatlan beszéd?

Az, hogy: — ime, itt van. Egymásután próbálta meg mind. Averescu, a Bratianuak, Maniu és most Jorga. A legelső emberei ennek az országnak. Akiknek önzetlen lelkességében, hazájuk iránt való kötelességérzetében nem lehet senkinek sem oka kételkedni. Ezek mind gazdag emberek, megvan mindenük, amit a földi élet csak megadhat valakinek, — nem pizslású felkapaszkodottak, akik csak a saját zsebüket rúzzák és tömők

Legyünk tisztában. A román népnek nagy hadvezérei, politikusai, tudósai ezek.

Es nem sikerült nekik. N.m! Nem sikerült. Az ország nyög a gondok alatt, naskad a terhek alatt!

De akkor miért azt írni, hogy jöjjen csak megint vissza az egyik — majd az rendet csinál! Mire ilyet hazudni. Amikor már mind itt voltak. Amikor már mindegyiket láttuk. Már nem fellepett a színházunkban. Mire úgy hirdetni megint őket, — mint nonplusultra, sohanemlétett sztárokat?!

Nagyobb bajok vannak itt, édes jó uraim, messzebbfevő, mélyebbenrejlő bajok.

Es ebbe a nagy távlatba kinevezve ezért hat nevetségesen, amikor, mint a rossz kölykök, egymásra hárítják nálunk a felelősséget: — nem én voltam. — Maniu volt — nem Maniu volt — Jorga volt.

Egyik se. Mind.

BENAMY SANDOR.

★ LESZALLITOTTAK A FRANCIA VI-ZUMDIJAT. A kolozsvári francia konzul közli, hogy a Párisi Nemzetközi Gyarmatkiállítás tartamára, a román utlevelek francia vizumát 35 lejre szállították le, abban az esetben, ha az ott tartózkodás nem haladja meg az 1 hónapot.

— Kurzus a kisebbségi tanítók részére. A közoktatásiügyi minisztérium rendelete értelmében a kisebbségi tanítók-nak a szebenmegyei Selistye községben kurzust tartanak augusztus 1-től 31-ig bezárólag, amelyre a jelentkezés augusztus 1-én és 2-án történik. Selistyében. A jelentkezőket magánlakásokban helyezik el napi huszonöt lejért, míg az ellátás napi negyven lejbe kerül. Nem világi tanítók (apácák) a felsőkereskedelmi iskola kápterében kapnak ellátást. A költségek egy része a minisztériumi rendelet értelmében, az illetékes minisztériumot terheli.

— AMERIKAI GYERMEKEK NYOMORA. Most adta ki a washingtoni Fehér Házban ülésező gyermekek-egészségügyi kongresszus évi jelentését, a melyből a többi közt kiténik, hogy az Egyesült Államokban levő 45 millió 18 éven aluli fiatalok közül kb. 10 millió nélkülözések között él, 6 millió gyermeknek nincs elég tápláléka, 1 millió 360.000 ezer beszed és hallási hibában szenved, 1 millió szívbajos, 875 ezer bűnöző hajlamu, 450.000 szellemileg visszamaradott, 382.000 tuberkulotikus, 500.000 nyomorék és 64.000 fél vagy mind a két szemére vak.

★ DR. FELDMANN SANDOR nagynevű lélekgyógyász, „Idegesség és ösztönélet” című munkája új köntösben, második kiadást ért el. A könyvben a nagy lélekismerő szerző kisebb értekezéseket ír az ösztönélet és a lelki-zavarok közötti összefüggések különböző terénjeiről. Amikor a napi élet ezernyi gondjától, a realitás kegyetlen korbácsütéseitől szenvedő, még egy belső sors kínzó hatásaival is küzd. Népszerű és világos módon érzékelteti a nem zavarok lelki okait, megdöbbentő valóságérzékkel eseti a lelki és a testbajok keletkezéseit. Pontosan világítja meg az ember életét, nagymértékig megnehezítő elpirulás jó és rossz előzetét és hipochondriák keletkezését. Kultúrzáradékunk elkészítésétől győződő emberének talán legnagyobb problémája az akarat-gyengeség, mely életvitaját és boldogságát gátolja. Mindezen körös lelki jelenetek a gyakorló orvos biztos meglátásának szemüvegén keresztül módot adnak a bajok megelőzésére, s a már meglevő betegség gyógyulásának útját is egyértelműen. Az ideges gyomor, az ideges szív, az alvás és álmatlanság gyötrelmei kaleidoszkopszerű színekkel esztelen, hozzá közel a kultúrember lelke-hez ezeket a kérdéseket. A könyv ára 102 lej, a pénz előzetes bekielése mellett portómentesen küldi a Brassói Lapok könyvtárája.

— Alaptalan feljelentés a Dobrescu-ügyben egy közjegyző ellen. A brassói államügyészségnek, — amint arról mi is hírt adtunk, — Gogota János brassói lakos feljelentést tett Bleahu Dávid dr. közjegyző ellen azt állítván, hogy nevezett őt a Dobrescu-ügyben tett terhelő vallomása miatt visszavonására akarta pénzügyi érdekeltségével rábírn. A feljelentés következtében az ügyészség kihallgatta az érdekelteket. E kihallgatások rendjén kiderült, hogy a Bleahu dr. ellen tett feljelentés alaptalan, mire az ügyészség mellőzve az eljárás megindítását, az ügyet 1907—1931 sz. alatt egyszerűen irattárba tette. Bleahu dr., az alaptalanul megvádolt közjegyző. Gogota János ellen hatóság előtti rágalmaszás vétsége miatt a bünyádi feljelentést megtette.

★ A cipőtisztítás gyermekjáték, ha a „vas” védjegyjű cipőkrémet használja. Tegyen kísérletet és nem fog többet más cipőkrémet használni.

★ BIKSZAD GYÓGYFÜRDŐ, Erdély Karlsbadja, a hurutosok Mekkája, nyitva június 1-től. Ivó-kúra, szénsavas fürdők, hidegvíz gyógyintézet, inhalatórium és strandfürdők. Állandó fürdő-örvos, vasút, posta, távirda helyben. — Elsőrendű diétás konyha, napi pensio 160 lej. — Orth. izr.-nak kóser vendéglő. Prospektust díjtalanul küld a fürdő-igazgatóság, Baia-Bicsad, jud. Satmar.

Malária és sok más lázas betegség csak szűnyogúttján terjed. Évente emberek ezrei halnak így meg. Öljük meg a gyilkosokat és védjük meg magunkat és gyermekeinket, — permetezzünk Flit rovarirtót.

Flit hatására elpusztul légy, szűnyog, bolha, moly, poloska, tetű, hangya, svábbogár és mindezek petéi. Flit-permet megöli a rovarokat, — de emberre ártalmatlan. Könnyen alkalmazható. Nem hagy foltot. Flit nem tévesztendő össze más rovarirtókkal. Követeljük a Flit katonával díszített sárga kannát a fekete sávval.

Permetezzünk

FLIT

rovarirtót

Plombált Flit-kanna kizárja az utáznatot.

Keleti levelek

Irja: Baktay Ervin

Indiai vasutakon

A vasut mindenütt a világon a tanulmányozás legalkalmasabb terepe. Ha sokat utazunk, mindeféle embertípussal és az egyéni változatok százaiával kerülünk kapcsolatba. Tanulságos és érdekes a megfigyelés még akkor is, ha saját hazánkban vagy a mi civilizációnkhoz közelálló jellegű országokban utazunk, hát még ha messze, exotikus földön dühörög velünk a vonat!

India az indiaiak igazi mivoltát is kiválóan lehet megismerni utazás közben. Ilyenkor sok olyan típussal találkozhat az ember, amelyekhez más körülmények közt nehezen férközhet.

Kevés nép utazik annyit, mint az indus. A szellemiség, egyedülálló fontosságát hangsúlyozó minden anyagi, technikai vívmányt lebecsülő, bölcselkedő indus is szívesen veszi igénybe a vasutat. Az elmélet és a gyakorlat különben is sok mindenben erősen eltér egymástól Indiában. A következetesség nem keleti jellemvonás. Így azután láthatunk százával „szent” zarándokokat, szádhu-kat, vallásos meditációkra esküvő hindu szerzeteseket (szvámi-k) és más hasonló, minden világi dolgokat elméletben megvető embereket, amint meglátjuk a vonatot, sokszor ép oly ideges sietséggel, mint-ha kereskedelmi utazók, vulgó vigécek volnának.

Az indiai vasutakon négy osztály van: első, második, közbeeső (intermediate) és harmadik. A menetidő minden magasabb osztálynál a következő alacsonyabb osztály árának duplája. A harmadik osztály pedig nagyon olcsó, ami fontos is, hiszen India nagy tömegei a világ legszegényebb népsége. De a vonatok, különösen a harmadik és a közbeeső osztály vagonjai, mindig tömve vannak. Igazi kényelem és kellemes utitársak csak az első osztályon találhatók. Ezt veszi igénybe minden tehetősebb európai és a magasrangu, előkelő indus. Mert az indus, ha nem jóval gazdagabb az első osztályon utazó európainál, megelégszik a második osztállyal is, sőt igen gyakori jelenség, hogy ugyancsak jómódu indusok, pl. kereskedők, a közbeeső vagy a harmadik osztállyal is beérik.

Az első osztály valóban kényelmes. Minden szakasznak külön fürdőhelyisége van, zuhannyal felszerelve. A második osztály, a zuhanyfürdőtől eltekintve, époly kényelmes és jó lenne, mint az első, de a publikuma már sokat elvesz előnyeiből. Azt lehet mondani, hogy a má-

sodik osztályon utazó átlag-indus megfelel a mi harmadosztályu publikumunk színvonalának, azzal a különbséggel, hogy rendesen még kellemetlenebb szokásai vannak. Már pedig a második osztályon utazó európainak nem áll rendelkezésére külön európainak fenntartott szakasz, mint az a két utolsó osztálynál van rendszerezve. Vagyis a második osztályu európai utasnak együtt kell utaznia indusokkal.

Nem a bennszülöttek lenézése vagy más hasonló faji előítélet az oka annak, hogy az európai utas nem mindig találja élvezetesnek ezt. Nagyon sok kedves kellemes, jómódu indus utatárs akad, de legnagyobb részük az utazás közben is annyira ragaszkodik orthodox vagy egyszerűen csak megrögzött szokásaihoz, hogy éppen emiatt válik „nemkívánatos” utitárrá. Azok az indusok, akik még egészen vagy majdnem európaizálódtak, nem kellemetlenebb s nem is kellemesebb utitársak, mint aminőkkel akár odahaza is összehozza a sors a másodosztály utast. De a régi szokásokhoz, viselethez, ragaszkodó indus már súlyos eset. Először is annyit lim-lomol, cipőjével, hogy egy-két ilyen utas poggyásza betölti az egész hat vagy nyolc utasnak szánt fiúket. Csudálatos dolgokból áll ez az uti felszerelés. A hindu nagy vörösrézsebre cipel magával, azután egy óriási agyag vizeskorsót, amely jókora faállványba van helyezve, azután egész sereg fémcsészét, fazekat, amelyekben az otthon készült kosztját tartja. Ezekhez még egy sereg batyu is jár, ugyancsak elemőziával, meggyámmal tele. És persze a biszta, az elmaradhatatlan agynemű-köte, amely nélkül európai ember sem utazhatik Indiában. És a sok lomot az indus elraktározza az ülésen, az ülés alatt és szerteszét a padlón, ahol csak hely akad. Agyneműjét kibontja s ágyat vet magának az ülésen. Azután lerugja a cipőjét vagy papucsát és meztelbösen felkúporodik az ülésre. Az idegen egész sereg lábballal bele, mikor az üléssorok közt próbál be-virozni. Esetleg feldönt egy vizeskorsót is.

Míg az európai és a nyugati szokásokat felvett indus pár perc alatt elkészíti ebédjét vagy vacsoráját, akár az állomás mási étteremben, akár az étkezőkocsiban vagy a fiúkébe beadott tálcáról, addig a regimódi indus étkezése hallatlan szökömplikációval, zajjal és szemetelés-jár.

A színajai hosszú audienciá után

Vélemény a nemzetiparaszt-párt regáti csoportjából

NEM TITULESCU, CSAK MANIU!

— mondja D. R. Ioanitu
érdekes nyilatkozatában

Bukarest, július 30.

Egyik legkiválóbb, leghasznosabb debattőrje, vitásónoka a nemzeti parasztpártnak. Különösen persze ilyenkor, ellenzékben. Az emult rendkívüli parlament szesszióban alig volt érdemleges tilés, amelyen a fontosabb törvényjavaslatok kapcsán ott ne láttuk volna a dobogón, amint élénk temperamentumával, szuggesztíven, szinte áthatóan és hangjával, valósággal kirívó, kipiruló szókészségével kiméletlenül leszögezi pártja álláspontját, ellenével, harcol, támad.

Bátran azt lehet mondani, hogy Madgearunak a Jorga-parlamentből való kiharadása óta ő az ellenzéki kombattánsárga egyik legjobb kapitánya.

Ezenkívül elsőrangú „elektor”, kortesnéptribun, agilis, fáradhatatlan szervező, aki egy csapásra ezrével tereli pártja zászlaja alá a választókat gyűjtő, elragadó szónoklataival. Csupa robbanó tetterő, annyi vitalitás, hogy a kormányon már kellemetlen is kezdett lenni néha. Talán ez, meg hogy nyilván a hatalmon is komolyan képzelte az ősi pa-

rasztpárti elvek megvalósítását, a magyarázata annak, hogy nem sokáig volt alminiszter sem. Ugy-e, tetszik emlékez-

D. R. Ioanitu

ni: belügyi, rendőrségi alminiszter, éppen a nemzeti parasztpárt kormányzásának első szakában, amikor megszűnt a cenzúra, az ostromállapot és háttérbe szorított a sziguranca. Lehet, hogy nem mindig tudta fegyelmezni lobbanékony temperamentumát, szenvedélyességét.

D. R. Ioanitu, Nem Pompiliu, hanem Dere, ahogyan politikai körökben a rövidség kedvéért hívják és majdnem országserzte ismerik.

Nem a véletlen hozott össze vele. Szabályszerű eljárással kértem tőle az interjú, éppolyan formalitással, ahogyan akár Angliában szokás.

A nemzeti parasztpárt regáti tagozatának éppen ebben a rendkívül mozgékony, gyorsfelfogású egyéniségében akartam látni azt a hatást, amelyet Maniu négy óras színajai audienciája kiváltott. Hadd lám, hogyan reagál a legszangvinikusabb, legvérmesebb regáti parasztpárti erre a meglepő, ritka csemegére? Hogyan fogadja ezt az eseményt, amelynek jelentőségét senki sem vitathatja?

A színajai kihallgatás hatása

Maniuról lévén szó elsősorban, még ez a legközvetlenebb és legszertelenebb alvezér is az áhitat hangján beszél:

— A színajai kihallgatás igazi felbuzdulást idéz elő pártunkban, — mondja — és megerősíti azt a hitünket, hogy Maniu igenis visszatér élünkbe. Vissza kell térnie.

— Tudom, tudom, hogy ő maga megmáshatatlannak, visszavonhatatlannak tekintí elhatározását, de ugyanigy a párt is megmáshatatlannak tartja azt a felfogását, hogy — amíg csak él — Maniunak kell vezetnie. Az ő személye — tapasztaljuk ezt minden népgyűlésen — elválaszthatatlan attól a fogalomtól, amivé pártunk az ország politikai életében az elmúlt évtized során vált. — Maniu személye testesíti meg a nemzeti parasztpárt egységét, homogenitását.

— Hogy Titulescu, vagy más lépne a helyébe? Szó sem lehet erről komolyan, ez a kérdés nem is képezheti vita tárgyát, amíg csak Maniu él a tömegek és párt lelkeiben. Fízzel nemcsak mi, a párt vagyunk tisztában, hanem a politikai élet minden tényezője. A párt — ismétlem — Maniuban szimbolizálódik, márpedig úgy Maniura, mint arra az erőre, amelyet pártja képvisel, az országnak és a dinasztának elengedhetetlen szüksége van.

Ahogy ezeket mondja, mentes a szónok minden pátoszától, érzik, hogy a legmélyebb meggyőződés melege, heve hozza ki belőle. A badacsonyi puritán egyéniségének a varázsa tényleg belegyökerezett a fúziós ikerpárt embereinek a lelkébe is.

— Hogy egyébként az uralkodó ilyen feltűnően, kivételesen hosszas időt szentelt a Maniu-kihallgatásnak, mutatja, hogy

a pártcszme máris visszahódítja a területet.

Mégpedig főleg annak következtében, hogy a tömegek kitartanak ama politikai szervek mellett, amelyek multjakkal és jelenbeli tevékenységükkel jobban biztosítják szükségleteik kielégítését, mint az úgynevezett pártönkivüli kombinációk.

— Tessék idehallgatni: a technika, a szakértő-kormány csodája máris levitélzében van, máris kiderült a meddősé-

ge azzal a rendkívüli súlyosságú gazdasági és pénzügyi válsággal szemben, a melyet átélünk és amely a csőd szélére sodorja az országot. Nagy nekibuzdulások a gyakorlati eredmény minden kilátása nélkül. Minden, amihez ez a kormány hozzáfogott, csak választási fogadkozásnak bizonyul: azt ígérték, nem lesz semmi új adó és hozták a kenyérbélyegget, a pótdókat, miközben sok szükséges intézmény működését lehetetlenítették a költségvetés felfújt módosításával. Közigazgatási zűrzavar, a válság megoldási lehetőségeit összezonyolították, semmi szociálpolitika, — ez nem elég a Jorga-Argetoianu-kísérlet fiaskó-

jának az illusztrálására? Aztán például a Manoilescu-rejtély. Ki hiheti, hogy ez a fiatal, ambiciózus politikus a Nemzeti Bank élén fogja végigélni életét? Manoilescu kiemelése is csak gyengítette a kormány pozícióját s mostantól kezdve igazán kényes lehetünk minden meglepetésre úgy a kormánypárt kebelében, mint kívülről.

— Az utódlás? Bizonyos, hogy a helyzet sohasem volt érettebb a párt-koncentráció megvalósítására, mint most, a Jorga-Argetoianu kísérlet meghiusultán. A koncentráció azonban ezek után csak halfelé való tájékozódással történhetik. Ha a pártok összefogása az

Nagyváradi levél

a feléledt valuta-zugkereskedelemtől,
a pékek kenyérbélyegforradalmáról
és a falu szegénységéről, ahol a tűznek nem szabad kialudni...

Nagyvárad, július 30.

A GAZDASÁGI VALSÁG kimélyült minden közép-európai országban. Berlin, Bécs, Budapest különösen izgalmas napokat élnek át és természetes folyamánya a pénzkeringési zavarnak, hogy Bukarestben, — tehát Romániában is, — észlelhetők utórezgések.

A németországi és magyarországi kivételes bankkorlátozások s az a Hindenburg által kiadott szükségrendelet, amely felhatalmazza a Birodalmi Bankot, hogy 20 ezer márkán felül minden külföldi devizát igénybe vehessen, maga után vonta a valuta zugkereskedelem feléledését. A félős tőke számára a legbiztosabb menedék a dollár és a svájci frank trezaurálása. Az effektív dollár és frank bankjegyek nagy értéket képviselnek, stabilak, s így legalkalmasabb rejtékek a megbuvó márka számára.

Németország nagy felvevő piaca lett az idegen valutáknak és ennek tulajdonítható, hogy a lepitézett siber korszak újra ébredőben van Erdélyben is.

Már takarítják a dupla fenekű, fizikálat megkonstruált siberkoffereket és a multból ismert nagyváradi valutások kiváltották utleve-

leiket. Bár a lej szilárd és szilárdságához kétség nem férhet,

egy hét alatt 168 és félről 176—177-re ugrott a dollár lejárfojama.

A valutacsempészek póstája szerint Budapest 6—7—7 és fél pengőt fizet egy dollárért, ami 20—25 pont differenciának felel meg. — Budapest ugyanis egy kis részt maga is felvesz az utnak indult dollár szállítmányokból, a többi pedig felviszik Bécsbe, onnan továbbítják Berlin felé. Ezer dollárral, alig 200 ezer lejjel tehát, (és némi kockázattal persze: rendőrség, árhullámzás, stb.), s 24 órá utifáradtsággal, körülbelül 20 ezer lejt lehet keresni. Ha persze simán megy minden, mert

a pengő elhelyezése az erdélyi városokban megnehezedett: a kínálat nagy, a kereslet kicsi.

Innen származik a pengő árhullámzása. Behozzák a pengőt a dollársiberek, sok pengőt vetettek a piacra a fások is az ősi bonyolítással és nem utolsósorban az erdélyi bankok ma nincsenek abban a helyzetben, hogy lejkészleteket apasszák pengő vásárlásaikkal. Ezért, csakis ezért ér kevesebbet átmenetileg a magyar bankjegy, amelynek stabilitását és aranyértékét számos kormányintézkedés garantálja, a magyar Nemzeti Bank 39 százalékos arany és valuta fedezete mellett.

A siboláz ennél fogva csak gyermekcipőkben próbálkozik, a „régi szép idők” aligha elevenednek fel még egyszer,

amikor némi tőkével, némi kockázattal, hetek alatt vagyontokat szereztek, — az „ügyesek.”

ÉRDEKES JELENSÉG különben, hogy a kétségtelenül érezhető zavart és idegességet a maguk javára igyekeznek kihasználni a régi konjunktúra lovagok. Valónak és igazságnak

akkor vagy csak mi, vagy az oliberalisok jöhetnek, mint amely két párt kisebb koalícióba tömörítheti az apróbb alakulatokat is. Mi viszont egyáltalában nem futunk a hatalom után. Teljes új-jászervezésen megyünk át, hogy újra felölleljük azt az áramlatot, amely a falvakban ismét felénk indult meg. Amint tudják, ideológiai szempontból is újjá-éledésen megyünk át.

Itt Ioanitu nagy előszeretettel tért ki a Vlád-javasolta jobboldali tájékozódásra, amelyről szerinte a regátban hallani sem akarnak a párt szervezetei. A nemzeti parasztpárt, illetőleg a régi parasztpárt eredeténél fogva forradalmi jellegű párt, amelynek forradalmisága a földreform kivívásában érvényesült. A gazdasági fejlődés ma egyre nagyobb rétegi mezőgazdasági proletariátust termel ki, a párt akarata ellenére. Ennek a rétegnek a törekvéseit is fel kell ölelnie a pártnak s hozzá kell segítenie, hogy földhöz jusson, amire Ioanitu lehetőséget is lát a magántulajdon alapján, de közösen való, mechanizált földművelés formájában, amelyet szerinte a jelenlegi földművelésügyi miniszternek a mezőgazdasági szövetkezetek támogatásáról megszavaztatott törvénye csak kompromittál. A nemzeti parasztpárt — úgy mond — a legszélesebb földművelő rétegek képviselője a feladata továbbra is s ezáltal a teljes demokrácia hitvallása és megvalósítása.

— Hogy hagyhatnók cserben azokat a földmivéseket, akik tőlünk függetlenül juthattak földhöz, vagy akik földnélküliekké válnak? — kiált fel most már polemikus hévvel a tömegekkel folytonos érintkezésben álló néptribun.

Nem kérдем meg, miképpen képzele ezeknek a tömegeknek a kielégítését, mert ez belevezetne az agrár-probléma labirintusába.

Végül is visszatér Maniura.

— Sohasem képzelhető el a mi pártunk Maniu nélkül! — hangoztatja még akkor is, amikor felállók és elköszöntök tőle. Tekintélyes ügyvédi irodájának a nagyszobája ugyanis közben benépesült.

Eljövét gondolkozhatom-e másról, mint arról az érdekes jelenségről, hogy egy személy, egy egyéniség: a Maniu neve miatt alig pár hónappal a bukása után ilyen hamar megint az érdeklődés középpontjában áll a joggal és jogtalanul annyit szidott, támadott nemzeti parasztpárt.

Lehet-e csodákozni rajta, hogy a titokzatos erejű Maniu-bálványhoz hűséggel, most már szinte ösztönös meggyőződéssel ragaszkodik a regáti parasztpárti frakciónak az a része is, amely annakidején a legtöbbször kacérkodott és játszott a fúzió felmondásának a gondolatával? Körösi Sándor

fogadjuk el, hogy a pékek számtalan nehézséggel küzdenek, (bár a kifli, zsemle, horribilisan drága), és a román boletta, a bélyegrendszer előttünk, a nagyközönség előtt éppen úgy antipatikus, mint a pékek előtt, mégis furcsáljuk, hogy

a bélyeg első napján 2 lejjel önkéntes elhatározásképp, a nagyváradi pékek felemelték a kenyér árát

A nagyváradi pékek elhatározása mélyeséges felháborodást váltott ki és vissza is szivták az árdragítást, mely az azóta kialakult helyzet szerint nem is elszigetelt jelenség, hanem országos pékmozdulás. A sütőipar a fogyasztóra akarja áthárítani a terheket, amr éppen annyira indokolatlan, mint az az államhatalmi tény, amely a pékekkel akarja megfizettetni az exportőr prémiumát.

PEDIG ILLENÉK TUDNI, minden illetékes helyen, hogy a nyomor milyen méreteket öltött. Röviden csak egy Belényes melletti kisközség esetével akarjuk illusztrálni a tengődés méreteit. Ebben a faluban

a tűznek nem szabad kialudni.

A parasztok megszervezték az állandó tüzet, fa van elég, de gyufára nem telik. Minden család 5—5 napig őrzi a tüzet, odajár parázsért, lángért az egész falu. Ápolják a tüzet, mint az ősemberek. Ez nem vicc, ez valóság. Olyan szegények, hogy nem telik a 3 lejes Kreuger gyufára.

Bárdos László

Korlátozzák a Ford-gyár üzemét

Newyork, július 30.

A detroiti Ford-gyár jelentékenyen korlátozta üzemét. Új alkatrészeket nem állítanak elő a jelenlegi alkatrésztár kimerüléséig. Harminchat nagy műhelyből jelenleg csak tizenegyet foglalkoztatnak.

Az üzemkorlátozás, hír szerint, szeptemberig fog tartani.

2. OLDAL

ASTRA (APOLLO) MOZGÓ

BRASSÓ, Telefon: 564.

Július 30 és 31-én

„A hetedik parancsolat”

A szerelem himnusza, 12 részben (jobb és megrázóbb mint Jeanine)

Főszerepben: JANET GAYNOR. és CHARLES FARRE

JÖN

„Az ellopott Madonna”

nagy detektív és kalandorfilm

AUGUSZTUS 1.

Ifjuság

A dinamitgyáros boldogtalan élete

Valóságos regény volt Nobel Alfréd, a dinamitkirálynak, a békédíj megalapítójának élete. Ez a zseniális feltaláló, ez a nagy iparvezér, ez az ember, akinek minden sikerülni látszott, aki mérhetetlenül gazdaggá lett, egész életén át két álmot kergetett, melynek teljesülése nem adatott meg neki: boldogság és béke utáni vágyat. Kegyetlen játéka a sorsnak, hogy ez a multimilliomos egész életén át boldogtalan volt, hogy a hatalmas vállalatkozó idealista volt, hogy ez a dinamitgyáros gyűlölte a háborút.

Nobel 1833 október 21-én Stockholmban pillantotta meg a napvilágot. Atyja, Nobel Emanuel mérnök volt, Nemsokára Alfréd születése után Pétervárra költözött, hogy ott az orosz kormány meghívására egy fegyvergyárat rendezzen be. Nobel Alfréd így gyermekkorát első éveit Oroszországban töltötte. Tizenhétéves korában Amerikába küldték, hogy ott végezze mérnöki tanulmányait. A krími háború alatt abban az időben, amikor apjának gyára aranybánya volt, visszatért Oroszországba. A háború után Alfréd ismét Svédországba került és a robbanóanyagok problémájának tanulmányozásához fogott.

Az 1861. évben „biztos” nitroglicerintgyártási szabadalmat jelentett be, olyan anyagot, melynek előállítása „munkásokra a legkisebb veszéllyel sem jár”. Néhány hét múlva borzalmas rabbanás pusztította el gyárát. Több munkás és fivére is életüket vesztették.

A közvélemény felháborodott ellene s a svéd kormány megtiltotta Nobelnek, hogy gyárát Stockholm közelében újra felépítse. A vidéken is tiltakoztak a gyár felépítése ellen s miután Nobel nem jutott seholyan gyártelekhez, kénytelen volt laboratóriumát a Mälartó egy gőzhajóján berendezni.

1867-ben a dinamit felfedezésével fejezte be kutatásait. Találmányának gyakorlati értéke nyilvánvaló volt és így végre megkapta az engedélyt, hogy

szilárd talajon új gyárat építtessen magának.

A véres katasztrófák egész sorozata folytán azonban az egész világ hangulata csakhamar Nobel ellen fordult. Egy német ember bőröndjében ennek az új robbantószernek néhány kilogrammjával egy newyorki szállóban szállt meg. A bőrönd felrobbant s három házat elpusztított. Majd egy hajón néhány tonnányi dinamit gyulladt ki és negyvenkét ember életét vesztette. Nemsokára San Franciskóban tizennégy ember esett a dinamit áldozatául. Az első Németországban épült dinamitgyár levegőbe repülése volt a következő katasztrófa.

Nobel kezdtek vevői elhagyni. A hajók vonakodtak küldeményeit szállítani. Ő maga, Amerikába utazva, alig talált szállodát, amely befogadja. Nobel azonban egymásután győzte le a tornyosuló és végül valamennyit trösztte egyesítette és végül valamennyit trösztte egyesítette.

Később még erősebb robbantószerkeket talált fel, a balisztot és a korditot. 1890-ben felfedezte a füstnélküli lőport és ezt a szabadalmát eladta Németországnak.

Harmadikéves korában beleszeretett egy fiatalasszonyba s ez a szerelem harmincöt éves koráig tartott. Szerencsétlen körülmények elválasztották őket egymástól s a nő csakhamar más felesége lett. Nobel sohasem tudta elfelejteni s élete végéig agglégény maradt. Bánatát munkában próbálta fojtani, sokat utazott, így keresve feledést.

— Az egész világ polgára vagyok, a hol éppen dolgozom, ott van a hazám — mondta egyszer.

Páris, San Remo, az olasz Riviera voltak tizennyolc éven át kedvenc tartózkodási helyei. De gyakran panaszosan emlegette magánosságát. Az volt az álma, hogy olyan borzalmas robbantószeret találjon fel, amellyel lehetetlenné teszi a háborút.

Óriási vagyonát, 62 millió aranyfran-

kot, a stockholmi akadémiára hagyta azzal, hogy évente öt díjat osszon szét. Hárommal a kémia, fizika és orvostudomány terén tett legjobb felfedezést díjazták, eggyel a legkiválóbb irodalmi művet és eggyel azt, aki legnagyobb érdemeket szerzett a béke és az általános leszerelés terén.

1901-ben meghalt Nobel Alfréd. Az első Nobel-díjakat halála után öt évvel Röntgen fizikus, Hoff kémikus és Bering professzor, a diftérielleni szérum feltalálója nyerték el. Sully Prudhomme kapta az irodalmi díjat és Henry Dunan, a genfi vöröskereszt megalapítója, Frederico Passyval együtt a békédíjat.

Bányászfiu verse

Ujra megyek, már hio a tárna,
s ki tudja, lesz-e visszatérés...
— ... vagy rám borul a holtak álma...

Mégis megyek! Komolyan, büszkén,
pedig tudom, sötét a sorsom,
küzdöm vár a bánya mélyén.

De megyek győzni-akarással,
mert aki harcos, aki bányász,
nem alkszik a gyávasággal!

... Egy pillantás csak még a napra...
egy gondolat. Édesanyámhoz...
s mohó szájjal elnyel a tárna...

Kerekes József, Lupény.

Fejtörő

SAKKREJTVÉNY
Beküldte: Losonczi Ferenc, Temesvár.

Z	E	J	A	K	N	S
M	T	E	I	K	G	Y
Z	K	Y		U	O	L
N	I	T	T	A	N	L
E	Ü	R	G	E	E	M
N	I	V		A	L	A
S	Z	E	A	H	T	Z
*B	T	T	E	S	R	A

A csillaggal jelzett kockából kiindulva, 16-ugrással három közmondást kapunk.

EGYENLETREJTVÉNY
Beküldte: Máthé Sándor, Marosvásárhely.

a = férfinévvel
b = egy román proposícióval
c = kicsinyítő képzővel
a + b + c = amit, sajnos, minden kocsmában árulnak.

SZÁMREJTVÉNY
Beküldte: Szoukop Károly és Ervin, Petrozsény.

6, 12, 4, 8 Az ut szélén húzódik el.
10, 9, 7, 1, 18 Lánynev.
14, 2, 17 Régen ezzel lőttek.
3, 4, 3, 8, 11 Ezzel fonnak.
16, 15, 14, 13 Falun kívül eső ház.
19, 6, 14 Hajadon.
1-19 Egy gyakran használt közmondás.

kedett Csokonai.

Börcsök néni sértődöttea fordult el.
— Ha kételkedik a tudományomban az ur, akkor inkább nem is szólottam semmit.

Csokonai pedig nem kételkedett egy félvilágért sem. Beírta a noteszbe a körísbogarat is, Börcsök néni is, azután vitte a bebugyolált fejét a városba.

A fazekasoknál egy borizü hang fogadta már messziről.

— A foga fáj a tekintetes urnak? Szegfűolajat neki, de rögtön!

— Hogyisne — sivitot közbe egy aszszonyi hang.

— Hát a fodormentaolaj kutya?

— De bizony a majorannagyóker használnak, más semmi — harsogta túl valamennyit egy új hang.

Csokonai ezt is beírta a többihez. A vásáros sokadalom végén Peszternák, a fuvaros állt elébe.

— Gözölést neki uram!

De a fuvaros felesége még jobbat ajánlott:

— Fekete kutya szőrét rakja rá, instálom, de előbb égetett borban főzze ki.

Csokonai ezt sem felejtette ki a noteszből, épp úgy, mint a többi. Már-már a Hatvani-utca sarkára ért, mikor a főbíró loholt utána.

— Nini, a foga fáj öcsémuramnak?

— Ajaj...

— Hideg vasat rá, kihuzatni rögtön, semmi másat ne cselekedjék — erősködött a főbíró.

Csokonai beírta az utolsó orvosságot is, azután lehuzta fejéről a köteléket, a noteszt odanyomta az ámuló főbíró markába.

— Ime, tíz perc alatt ennyi orvost találtam Debrecenben, akik „egyetlen” orvosszerűket rámtukmálták. Főbíró uram utolsó a sorban, de csak a notesz lapján, mert ilyen „csalhatatlan” orvos még vagy tizezer futkos Debrecenben...

A főbíró a szegény diáknak még aznap megvette a csizmát.

Mindenhez ért: semmit se tud

Csokonai Vitéz Mihály őszintén, szívből szerette embertársait. Éppen ezért, ahol tette, elkerülte őket. Attól félt ugyanis, hogy érintkezve velük, bosszankodnia kell gyengeségeiken.

Egyszer azonban mégis nagyobb társaságba került. Ott volt a főbíró, a nótárius, a fiskus és több olyan tekintélyes debreceni civis, akik nagyobb biztonság okáért szüzek a pénzes bugyellárisukban tartották. És ezek a tekintélyes férfiak arról a nagy problémáról vitalkoztak éppen, hogy a teremtés kezdetén melyik volt meg előbb: a tyuk-e, vagy a tyuktojás? És nem akadt senki, aki a maga állítása mellett ne tudott volna felhozni egy megdönthetetlen érvet... Rettenetesen okosak voltak mindannyian.

Végül is Vitéz Mihály, aki idáig csak azért is nagyon hallgatott, ezzel zárta be a vitát:

— Egyszerűen kegyelmetek nagyon okos emberek s aligha van a világon olyan tudomány-ág, amelyhez ne tudnátok hozzájárulni. Különb, amint tapasztaltam, ilyen okos Debrecen városában minden ember. Ha, teszem azt, orvos-tudományról van szó, akkor Debrecenben mindenki orvos és ha úgy hozza a sor magával, hát jobban értenek hozzá, mint a leghíresebb orvosdoktorok...

— De már ezt az egyet nem írom alá öcsémuramnak — jelentette ki a főbíró.

— Mit? — Pattant föl Csokonai. — Fogadjunk, hogy Debrecenben mindenki orvos-doktor... ha alkalma van rá!

— Fogadjunk, De mibe?

— Van itt egy diák-ismerősöm, akinek télire nincs csizmája. Aki a fogadást elveszti, az vesz neki egy akkurátus csizmát.

— Áll a vásár. Itt a kezem.

Két nap múlva Csokonai felkötött állal jött ki az utcára. Messziről meglátott szegényen, hogy pogánymódra fáj a foga.

Eppen Suhajda uram, a gubás céhmester jött vele szemben. A derék férfiú azonnal megállította.

— A foga fáj öcsémuramnak?

— Ajaj!

— Hidegvizes ruhát rakjon az arcára, délre elmúlik. Ez az egyetlen orvosság.

— Bizonyos? — nyögdecselte Csokonai.

— Mint ahogy egy lsten van az égben. Csokonai elővette a noteszt s beírta szépen az „egyetlen” orvosságot s ajánló doktorát.

Azzal ment sziszegve-nyögve tovább. A Csapó utca végén találkozik a fiskussal. A derék ur rögtön karon fogta a költőt.

— Tyűh, a fogfájás komiz betegség. És nincs ellene csak egy orvosság: a meleg borogatás.

— Suhajda uram hideget ajánlott — táncolt egyhelyen Csokonai

— Igen, mert ő kelme egy asinus. Mit ért ő az orvos-tudományhoz... Meleg borogatást rá, aszondom, semmi másat.

Csokonai ezt is felírta az ajánlójával és ment tovább.

A városháza kapujában majdnem neki ment a nótáriusnak, aki éppen a hivatalába sietett. Nagyon sietett, de azért annyi időt szakított magának, hogy a beteg felé kiáltja:

— A fogad fáj komám? Zsálya-levelet rá. El ne felejtse. Ez használ csak, más semmi.

Csokonai ezt is feljegyezte s kiért a piacra.

Az első juhturó-árus kofaasszony ijedten csapta össze a kezét.

— Jaj, lelkem galambom a foga háborodott meg, amint látom. Körísbogárt vegyen a patikában s azt használja. Elhíheti aranyom, hogy Börcsök néni csak a javát akarja.

— Ne zsálya-levelet vegyek? — kétel-

Az „Ifjuság” szerkesztője üzeni:

B. I. Érbogyoszló. Meleg szeretettel fogadjuk az Ifjuság gárdájába az ilyen lelkes, tanulmánygó tagokat. A kért leveleket kedves Ilonka, megkaphatod a B. L. könyvostályában, amely egy lapot beküldött megrendelésre azonnal szállítja. Különb, az eszperantó nagyon könnyű, s azt egy ilyen szorgalmas lány, mint Te, Ilonka, otthon, egyedül is könnyen megtanulhatja. Írjál máskor is mindig a legnagyobb örömmel olvasom a leveled. Üdvözöllek. — P. K. Marosvásárhely. Hej, mert nagy kópé vagy Te, Karcsi! Azért örömmel olvasom az írásaidat. Elbeszélésed, reméljük, hamarosan jönni fog. A „FEJTÖRŐNK” azonban szorgalmasabb híve is lehetnél. — Anna, Resicza. Írásaid finomak, telve szép, tiszta szeretettel. Csak tovább ezen az uton. Próbálj tárgyilagosságot írást is, több cselekménnyel. Remélem, most a szünidő alatt gyakrabban kapsz levelet! Üdvözöllek! — G. B. J. Székelybethlenfalva. Örülök, hogy tetszik a könyv, amit nyertél. Csak tovább is szorgalmasan. — M. F. Tg.-Jiu. Kedves Feri, ne türelmetlenkedj! Hát nem ismerek azt a régi közmondást, a türelem rózsát terem? Csak küldj be ezentúl is rejtvényeket, várom! — Sz. S. Barót. Sanyi fiam, a könyvet reklamáld a postán, mert mi innen már a múlt hónap 25-én elküldtük. Itt is utánanéztünk. Ady „Szeretném, ha ezetnének” című könyvét küldtük. Írd meg, ha megkaptad.

Közgazdaság

Haldoklik a romániai gazdasági gázháboru újabb áldozata

Erdély fakeskedőinek fele az insolvencia küszöbén áll, másik fele pedig nyomorúságban tengődik a múlt emlékein...

Arad, július 30.

A nagy világválság idegpattantó izgalmai mintha elterelték volna a figyelmünket azokról a speciális bajokról, azokról a mindent megfőjtő intézkedésekről, amelyet mifelénk így röviden: „gazdaságpolitika” neveznek a kormányok.

Nem is kell messzemennünk, vessünk csak számot például azzal, hogyan is áll mainapság Románia valamikor legvirágzóbb kereskedelmi ága, a fakeskedelem. Egyszerűen rávágathatunk a választ: a romániai fakeskedelem fuldokolik. Viszont a számok beszéde min-

dennél ékebben illusztrálja a dolgokat s ezért néhány számadattal szolgálhatunk a kormánynak arról, hogy az erdélyi fakeskedelem az összeomlás küszöbén áll.

Két esztendővel ezelőtt az erdélyi detailfakeskedelem 900 millió lej forgalmat bonyolított le. Ez a forgalom 1930-ban 400 millióra zsugorodott össze és ma is az állandó, gyors és biztos csökkenés tendenciáját mutatja.

Rövid pár sor és benne van Erdély legvirágzóbb kereskedelmi ágának nagy, véres, szomorú tragédiája.

reskedők. A vándor tűzfafarukok a városokban házról-házra járnak, sőt Aradon egy üres telket béreltek, ahol formális fatelepet rendeztek be.

Összeroppanás előtt az erdélyi fakeskedelem

A vándor fakeskedő versenye által legsúlyosabban érintett megyék kereskedői már többször tettek kísérletet, hogy a falusi lakosságnak ezt az illegitim kereskedelmét, versenyét megszüntessék. Minden eljárás azonban eredménytelennek bizonyult: egyes helyeken, mint például Szilágymegyében átmenetileg betiltották ugyan a mozgó fakeskedelmet, azonban néhány heti szünetelés után még fokozottabb lendületet vett.

Esik a román petroleumkivitel

A szovjetek újabb petroleumdömpinggel rontják a világárait

Bukarest, július 30

Az utóbbi hetekben a romániai petroleumkivitel egyre esik. Hivatalos megállapítás szerint az állandóan csökkenő külföldi eladás miatt a romániai kikötőkből alig szállítanak naponta 5 és fél-ezer tonna naftát, holott rendszer körülmények között a petroleum kivitel más-években a napi 5 ezer tonnát is elérte.

A petroleumkivitel esetét a fővárosi petroleumvállalatok vezetői az állandóan erősödő orosz dömpingben látják. — Oroszország ugyanis a világpiaci áron tíz százalékon alul hatalmas mennyiségű petroleummal árasztotta el nemcsak az európai és a nyugati, hanem a keleti

Erdély fakeskedőinek a tulnyomórésze ma a szó szoros értelmében vizsgálatban van. Fehérmegyében vannak olyan évtizedes multtal bíró fakeskedők, akik a faanyag közül csak olyan minőségeket és méreteket (gyalult árut, parketta) tartanak készleten, ami vízfűrészekre nem állítható elő.

Számtalan olyan fakeskedés van, amelynek az árukészlete csupán egyéb építési anyagokból, mint téglából, cserép, mész, stb. áll.

mivel a lakosság minden egyéb szükséges faanyagot a mozgósításoktól szerez be. Az utóbbi időben előfordult számtalan inszolvencia kizárólag a vándorfakeskedők irreális konkurenciájának tudható be. Ma Erdély fakeskedőinek a fele emiatt a legnagyobb pénzügyi nehézségekkel küzd és a hajdan legjobban bonitású cégek a tönk szélén állanak és a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudnak vállalkozásaik finanszírozásáról kellőképpen gondoskodni.

Két esztendővel ezelőtt 480 hivatalos tűzifa és épületfakeskedő volt.

Ez a 480 kereskedő 38 millió lej adót fizetett, átlag 1400 tisztviselőt és 6000 munkást foglalkoztatott.

Ma nemcsak a vállalatok, de természetesen az alkalmazottak száma is rohamosan csökken a hihetetlen forgalomcsökkenéssel egyetemben. A kormány segíteni akart a móccokon és ragályos kór magvait hintette el, ragályos kór magvait, amelyek nemcsak Erdély legvirágzóbb kereskedelmét ágát fojtja meg, de amikor pár lej jövedelemhez jutott néhány száz, esetleg ezer embert, 6000 munkás és 1400 tisztviselő felett monddta ki a halálos ítéletet. Ezen kívül pedig 38 millió lej évi állami bevétel dob el magától. Mert jóllehet, az adók nem csökkentek a forgalom zuhanásának arányában, sőt, mondhatnánk, számszerűleg megmaradtak, de viszont a semmiből a kereskedő sem tud fizetni s az árverések sem sarcolhatják a kereskedőt csak addig, amíg az utolsó párnái is tartanak...

(b. k.)

A tábornok-szakértő a gordiusi csomó helyett a fakeskedelem úterét vágja el

A rengeteg beígért nyomorakció közül talán egyedül a máramarosi móccok ügyében foganatosított intézkedéseket a Maniu-kabinet.

Bár ne tette volna. Mert ennél a nyomorakciónál is a két balkéz gazdaságpolitika csufolt kapkodása érvényesült. Amikor már nagyon súlyos volt a helyzet Máramarosban, amikor már nem lehetett tovább húzni és halasztani a dolgok megoldását, a Maniu kabinet szakértőt küldött Máramarosba. Nem holmi buta kereskedőt, nem holmi nagykepi közgazdászt, vagy valami más szakembert. A Maniu kormány leküldte Máramarosba egyik nyugalmazott tábornokát, akit sebtében kineveztek nyomorszakértővé és megkérdezték tőle, mi a véleménye, hogyan lehetne a szerencsétlen máramarosiakon segíteni.

A tábornok azután nem sokat teketőrizott. Rövidesen kész proposícióval állott a kormány elé. Két tervet is dolgozott ki.

Az egyik arra vonatkozott, hogy a bukovinai közvetlen forgalom megteremtése céljából egy 40 kilométer hosszú közforgalmú vasút építtessék: hatá-

rozza el a kormány, hogy a máramarosi megyei közutakat kijavítják, illetve kiépítik és építtessék egy 24 kilométer hosszú erdei iparvasút, mely az ottani nagyterjedelmű kincstári erdőket a közeli vasúti állomásokkal összeköti. A kormánybiztos második javaslata arra vonatkozott, hogy a kincstár saját reziben kezdje meg az állami erdők intenzív kitermelését, illetve utaljon ki az ottani lakosságnak kisebb-nagyobb parcellákat, arra való tekintettel hogy a lakosságnak egy része, házilag foglalkozik famegmunkáló iparral.

Ezzel a második javaslattal azután a tábornok el is vágta a gordiusi csomót. Amugy katonásan, alaposan, úgy, hogy a csomóval együtt elmeteszette az erdélyi fakeskedelem nyakát is. Mert természetesen a kormány kapva kapott a második javaslaton. Az elsőhöz pénz kellett, mellékes, hogy produktív munka született volna a nyomában. A másodikhoz azonban nem kellett semmi, csak egy kis lelkiismeretlenség. Hadd pusztuljanak az erdők és az erdőkkel együtt a fakeskedők. Üsse kő. A tábornok második javaslata megfelelőnek találtatott és elfogadtatott.

A fekete fa

Megindult tehát a kincstári erdőkből a fának a kiutalványozása mégpedig nem csupán községeknek egyes parcellákban, de egyeseknek is, egyszerűen előterjesztett kérelemre utalványt adnak négy-öt köbméter fára. Rontos előfeltétel volt azonban, hogy a kérvényező — román legyen. Magától értetődik, hogy mivel az erdészeti hatóságok nem rendelkeztek megfelelő számú ellenőrző személyzettel, a feketeszusz mintájára megkezdődött a „fekete fa”. A kedvezőbb helyzet még az volt, ha az ottani falusi lakosság a részére kiutalványozott néhány köbméter fából tényleg háziipari cikkeket állított elő. Súlyosbított azonban a szituáció akkor, amidőn többen összeálltak — ekkor már potom pénzben, örök áron is adtak el parcellákat, persze csak románoknak — és vagy egy kisebb vízfűrészért béreltek ki, vagy minimális bérösszegért a fákat ilyen vízfűrészekenél feldolgoztatták deszkára vagy épületfára és az előállított faanyagot szekerekre rakva megindultak a városok és községek felé. Mivel a nyersanyag beszerzési ára összehasonlíthatatlanul kisebb volt, illetve a legtöbb esetben semmibe sem került, igen természetes, hogy a városi, illetve hivatalos fakeskedelemnek súlyos konkurenciát okoztak.

Es ez a helyzet a jelen pillanatban. Nem tulozunk, amikor azt állítjuk, hogy a nagy dráma a végéhez közeledik. Mert a kormánynak ez az akciója ho-

vatovább szélesebb körben terjedt el, úgy, hogy ma

Brád, Abrudbánya és a többi Hegyvidék közelében a falusi lakosság igen intenzív fatermelést folytat.

Ahol nincsen a közelben olyan kisebb gőz-, vagy vízfűrész, ahol a gömbfa felfűrészeltetve ott tűzfát termelnek és sokszor 40–50 kilométer távolságra is elszekereznek az áruval, hogy azt eladhatassák. A fakeskedők akiknek egy fatelep létesítéséhez a tűzrendészeti és közigazgatási hatóságoknak az engedélyt kell beszereznie, akit igen tekintélyes rezszi és közterhek sújtanak, változékonyságai vannak, nem tudja a versenyt ezekkel a mozgó fakeskedőkkel felvenni, — már csak azért sem, mert hiszen ezek ingyen, vagy minimális árért kapják a fát — és ma az a helyzet, különösen Gyulafehérvár, Nagyenyed és Arad megye néhány községében, hogy az ottani fakeskedők komerciarút egyáltalán nem tudnak eladni, mivel ezeknek a vándorfakeskedőknek a működése már arra a terrornumra toldott át, hogy megrendeléseket vállalnak el fix méretekre.

leszállítják egy tételben az épületekhez szükséges összes faanyagokat sőt, mint megbízható forrásból értesülünk, már hitelbe is adnak árut

és az egész tevékenységüket olyan alapokra fektették, mint a hivatalos ke-

A német és osztrák pénzügyi válság miatt

teljesen álcsoportosul Románia pénzügyi élete

Bukarest, július 30.

Az utóbbi hetek eseményei, amelyek alapjaiban megrendítették Ausztria és Németország pénzügyi életét, Romániára is némi befolyással voltak, különösen olyan vállalatoknál és bankoknál, amelyek akár osztrák, akár pedig német érdekközösséggel rendelkeznek. Az ország pénzügyi vezetői, hogy a belföldi piacot megóvják a két országban uralkodó krízis befolyásától, idejében gondoskodtak arról, hogy úgy az érdeklő bankok, mint az ezek által alimentált iparvállalatok új külföldi érdekkapcsolatokat teremtsenek maguknak. Az első álcsoportosulás a Creditanstalt fizetésektől való távolmaradása után történt meg, amikor tudvaleg a nagy bécsi bankház érdekkörébe tartozó Banca de Credit Roman érdeklőségét az Anglo-Bank vette át. — Ugyanez fog történni a romániai nehézipar reprezentáló Resicával, amelynek részvény többsége francia kezébe megy át.

Értesüléseink szerint Bukarestben tárgyalások folynak több erdélyi nagybank és az ezekhez tartozó iparvállalatok új külföldi tőkével való ellátásáról. Ezeket a tárgyalásokat maga a kormány is támogatja, tekintve, hogy érdeke a piac megszilárdítása érdekében kivonni az összes pénzintézeteket és vállalatokat az osztrák és német befolyás alól.

A Banca de Credit Roman az Anglo-bankkal létrejött tranzakció folytán választmányába beválasztotta Sir A. Barcho, az Anglo Bank igazgatóját, Hohenlohe herceget és Grigore Junian volt igazságügyi minisztert.

A pénzügyminiszterium újabb kiadott rendelete szerint újabb két erdélyi bankra kiterjesztették a mezőgazdasági garancia-szerződésekre vonatkozó törvény előnyeit. A bankok a következők: Hunyadmegyei Mezőgazdasági Takarékpénztár Rt., melynek váltótárcájából 95 százalékos mezőgazdasági követelés, továbbá a Biharmegyei Takarékpénztár Rt., amelynek alaptőkéje 75 millió lej, váltótárca követelésének nagyrésze pedig szintén mezőgazdasági hitelből ered.

* NÉLKÜLÖZHETETLEN háziarát egy háztartásban Krbeke Liber Etelka háziuk-rászata és egyszerűbb térszák kézikönyve. Bőven vannak térszák, torták, bevonatok, teasütemények, parfaik, krémek és fagyalt receptek. A könyv 100 oldal terjedelmű és ára kemény kötésben csak 50 lej. A pénz előzetes beküldése mellett portómentesen küldi a Bras-sói Lapok könyvosztálya.

Jelentős előnyöket biztosít a román élőállatkivitelnek az Ausztriával megkötött kereskedelmi szerződés

Bukarest, július 30

Mint megírtuk, az elmúlt napokban Bécsben aláírták a román-osztrák provizórikus kereskedelmi szerződést, amelynek érvényessége három hónapra szól. A kereskedelmi szerződés fontos intézkedéseket tartalmaz a román állatkivitelre nézve.

Ausztria heti 430 háziállat kivitelét biztosította kilogrammonként 3 lejes vámtaksa mellett.

Ezen a kontingensen felül behozott élőállat váma nem 3, hanem 12 lej lesz.

Ugyancsak biztosít a szerződés egy heti 30 ezer kilogrammos vágottus beviteli kontingens 8 lejes vámtaksa mellett. A kontingensen felül bevitt vágottus beviteli díja 25 lej. Hetenként 900

disznót lehet majd Ausztriába vinni 40–150 kgr. súlyban 6 lejes importvám mellett. A kontingensen felüli vám összege 15 lej. Ezen felül engedélyezték 20 ezer kilogramm disznóhús bevitelét 8 lejes beviteli vám mellett, továbbá ugyanannyi szalonna nélküli húst 4 lejes vámtaksa mellett. A kontingensen felüli importált hizódiszno vámdíját 25 lejben állapították meg. Teljes vámmenteséget biztosítottak a 125 kilogramm súlyú és a 150 kilogrammot meg nem haladó hizó-disznónak.

A hizódiszno és hizó marhák bevitelére igen élénknek ígérkezik, tekintve, hogy az osztrák kormány az állattenyésztőknek 15 százalékos prémiumot ad a marha és 25 százalékosat a disznó behozatala után.

Újból vérdíjat kapnak az adóbehajtók

Bukarest, július 30.

Mint elsőnek jelentette a B. L., a pénzügyminiszter körrendeletet küldött az ország pénzügyigazgatóságaihoz, amelyben felszólítja őket, hogy a legdrasztikusabb eszközökkel lássanak neki az

adók behajtásának. Közvetlenül a rendelet kibocsátása után a pénzügyminiszter ma reggel újabb köriratban értesítette a pénzügyigazgatóságokat, hogy a pénzügyminiszterium hatalmas összegű premiat biztosít azoknak a tisztviselőknek, akik az adóbehajtásban a legtöbb eredményt fogják felmutatni.

Ezzel tehát megint bevezette a kormány a „vérdíj” rendszert, amelynek következményeit az adófizető polgárság fogja megérezni.

Szerkesztői üzenetek

I. A. Max Brod nem zsidó pap, hanem osztrák tanácsos a csehszlovák külügyminisztériumban.

G. K., Bukarest. Szatírát lehetne írni róla, hogy milyen gyenge ez a beküldött „szatíra”, amiben ép a legfőbb füszer: az ötletesség és a guny hiányzik. Annak az ideának, hogy a bolsevizmus ellen össze kellene fogniok a volt ellenségeknek is, akkora szakállá van, mint Barbarossa Frigyesnek volt.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 15.625—1931. serv. econ.

ARLEJTÉSI HIRDETMEŊY

Folyó évi szeptember hó 4-én délelőtt 9–11 órákor a városi gazdasági hivatalban egy nyilvános árlejtés, lepecsételt, bélyeggel ellátott ajánlatokkal fog tartatni, a 89. gyalogezred kaszárnya kerítésfalának építése céljából.

A munkálatok értéke az előirányzat szerint kb. 90.000 lej.

Az 5 százalékos ideiglenes garancia az ajánlattal egyidejűleg letendő.

A közelebbi feltételek a városi mérnöki hivatalban betekintheők.

Brasov, la 29. Julie 1931.

Comisia Interimară,

Presedinte:

Suciu m. p.

Secretar General:

Socaciu m. p.

H. G. WELLS

Nagy Világtörténete

Az élet és az emberiség történetének tükré

Ez a könyv az ember szempontjából a legérdekesebb olvasmány. Nem száraz adatok halmaza, harcok és történelmi cselekmények egyszerű felsorolása, hanem az emberiség története az óskortól a mai napig, a primitív embertől a civilizált emberig. Együttal azonban a gazdasági élet, a technika, a tudomány, az irodalom és a művészet története is. A könyv terjedelme csaknem 800 oldal. A szöveget értékes illusztrációk és grafikonok teszik szemléletessé.

Ára vászonkötésben 360 Lei
„ fűtve 260 Lei

Vidéki rendeléseknél 20 lej portó.
Megrendelhető a

Brassói Lapok
Könyvosztályából, Brassó

T. I. Szép dolog, hogy a talált ruhát a tulajdonosának eljuttatták, de ebben különös, lapban is méltánylandó érdem nincs.

K. L. Szakfőruha megállapítása szerint az az anyag, amelyről mintát küldött lapunknak, a gyergyói hegyvidék közteleinek egyik alkotó része: Csillám (elváltozásnak indult állapotban). A Kárpátok közteleiben igen gyakori ez az ásvány.

Nyug. jegyző. Ime, megírjuk újra, hogy Iláromszékmezejében a nyugdíjasok március 1-től nem kaptak nyugdíjat. Ez annál visszaszább megbotránkoztatóbb, mert például a brassómezejiek pár nappal ezelőtt július havi nyugdíjukat is felvették. Mozduljanak meg egységesen, erővel a kárvallottak.

Torda. B. levelét annak idején eljuttattuk Mikes Imréhez, aki viszont a címzett kormányfőhöz továbbította, de többet nem tudunk az ügy és levél sorsáról. Mihelyt valami hírt kapunk, értesítjük.

Szilágymezejek nyugdíjasok. Gyalázat és gonoszság, ami önnel történik, hogy a szilágynagyfalusi adóhivatal körletébe tartozók már a nyolcadik hónapja nem kapják meg a nyugdíjukat. Itt már leghelyesebb, ha pert indítanak, de, hogy milyen címen, mely büntető hatóság ellen, azt ügyvéd mondhatja meg.

T. I., Palotailpa. Az ügy nem ránk, hanem a csendőrségre és a bíróságra tartozik. Egyoldalú közlés alapján nem lehet megírni, hogy X. és Y. önnél betörték és 50 ezer lejét elrabolták.

Sz. L. A kenyérjegyről szóló észrevételeit közöltük az ezzel foglalkozó munkatársunkkal.

Előfizető, Szatmár. Szakkönyv: Pauly E.: Festő, 2 K., ára 7.40. — Scheumann György: A szobafestés technikája 4.80. Wagen: Mázolók és szobafestők gyakorlati kézikönyve 4 l. Megrendelhetők a B. L. könyvosztályában. A kért szakkönyvet tessék egy ottani újság-elárutító vállalat útján megrendelni Németországból.

21.340. sz. előfizető. Tessék ez ügyben a Magyarpárt bukaresti irodájához, (Str. Transilvaniei 6.) fordulni, az eljárás diplomák nosztifikálása érdekében, de elég hosszantartó a dolog.

Belényesi olvasó. Levele véletlenül jól esett. Ezek a levelek, amelyek nem a felső tízezer, hanem az alsó népmilliók biztatását és rokonszenvét tolmácsolják, ezek adnak erőt és kitartást ahhoz, hogy az érdeklőkben mindig és mindenütt megalkuvás nélkül veredjünk. — A témát magát pillanatnyilag kimerítettük. Most várakozó álláspontra kell helyezkednünk, hadd lássuk, mit szólnak leleplezőseinkhez a hatalom urai. De, ha szükséges lesz, még visszatérünk az ügyre.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

HIDMÉRLEG üzemeltetés miatt nagyon olcsón eladó. Cim 14109 szám alatt a brassói kiadóban.

Egy 200–300 kgr.-os MERLEG megvételre kerestetik. — Cim 14109 szám alatt a brassói kiadóban.

FABUTOR KIARUSÍTÁS. Mielőtt bármilyen butort venne, tekintse meg a Pásztori és Hettmann butorlerakatát, Brassó, Kórház-ucca 32. 14091

Szép kis családi ház vízvezeték és villanyvilágítással eladó. Cim 14132 szám alatt a brassói kiadóban.

Allást nyer

Felvétetik azonnal két jó megjelenésű borfiú és egy csapós fiú. Jelentkezni a tulajdonosnál. Brassó, Vasuti Resti-Étterem. 14120

B. L. Kocsis Béla

BRASSÓI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotáció nyoma, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félévre 820, évente 1600 lej.

megbízások elvételére és fizetések átvételére tenni, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

MEGBÍZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Óás: Str. S. Barnauiu 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyadi — Alsófehérmegye: részére Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (vált Timár-utca) (Neumann Ignác) — Marosvásárhely: Benjámín Árpád. Szentgyörgy-utca 6. — Marostordomány: Szabó Jenő Címe: Marosvásárhely, Strada Reghiului 10. — Nagyszeben: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákoszy-ut 37. (Kertész László) Szatmár- és Máramarosmegyék részére. — Szilágysármely: (Hálpérin Ernő) — Fehérvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dáns József.)

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi ir- detőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

Nem érdemes se

OTTHON

se nyaralóhelyen

unatkozni, a mikor olcsón kaphat kellemesen szórakoztató könyveket

Magyar könyvujdonságok

Szittnyai Zoltán: Aranykarika
Juilen Green: Adrienne
Sinclair Lewis: Wrenn urunk
Gelléri A. Endre: A nagy mosóda
Knut Hamsun: A világ vándora, 2 kötet
Babits Mihály: Oedipus király
Bernard Shaw: A szénásszekér
Wilhelm Michael: A Hohenzollern sáncot tartani kell
Thury Lajos: A veszedelmes szerelem
Harsányi Zolt: Életre-halálra
Jarnó József: Magyar miniatűrök
Remarque: És azután
Maurice Leblanc: A kastély titka

Szine-java

sorozat köteteinek ára

csak 32 Lei

Dupuy—Mazuel, Sakkjátékos.
Erskine, Szép Heléna magánélete.
Jean Drault, Polgármester ur, mint turk.
Bedet, Jerome szerelme északon.
De la Fouchardier és Bringer, Ha nagyjaink visszatérnek.

Arnold Bennet, Lord Baingó.
Level, A tolvajok városa.
G. Toudouze, Vulkanok ébresztője.
H. Dominik, Atlantis föltámadása.
W. Somerset Maugham, A Mágus.

Szabó Dezső

könyvei leszállított ára, kötetenként

csak 60 Lei

Óljl
Panasz.
Tanulmányok és jegyzetek.
Nincs menekvés.
Mesék a kacagó emberről.
Jaj.
Egyenes uton.
Elsodort falu, 3 kötetben csak 130 lej.

Szenzációs és olcsó

Detektív regények

kötetenként

csak 40 Lei

Meissner, Lomb-ut 4.
Maurice Leblanc, A zöldszemű hölgy.
Kohlrausch, A holt tavon.
Kohlrausch, Az árnyék.
Kohlrausch, Az elátkozott ház.
A. Weissl, A zöld autó.
A. Weissl, A fekete gyöngyosor.
Ponson, Artoff gróf tragédiája.
Ponson, A vadember halála.

Eschsruth

regényei kötetenként

csak 40 Lei

A tékozló fiú.
Udvari levegő.
Diadal.
A boldogság útja.
A medvevár lovagja
Örök ifjúság.
Hazárd.
Árvácska.

Póstai rendeléseket azonnal elintézt

Brassói Lapok
Könyvosztálya

A pénz előleges beküldése esetén külön küldendő 10— Lej portóra.